

636

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 16 listopada 1938 r.

wydane: co do § 6 w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, a co do §§ 11 i 35 w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Spraw Wojskowych; nadto co do §§ 2 — 5, 7 — 20 oraz 22 — 24 przez Ministrów: Przemysłu i Handlu, Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji, a co do §§ 54 — 72 przez Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości — w celu wykonania ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych.

Na podstawie art. 1 ust. (3), art. 2 ust. (2), art. 4 ust. (2), art. 6 ust. (4), art. 10 ust. (1), art. 11, art. 14 ust. (1), art. 15 ust. (2), art. 16 ust. (2), art. 19 ust. (3), art. 20 ust. (3), art. 23 ust. (3), oraz art. 32 i 47 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224) zarządza się co następuje:

§ 1. (1) Wyraz „ustawa” w odpowiednich przypadkach, używany bez bliższego określenia w rozporządzeniu niniejszym, oznacza ustawę z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224).

(2) Wyrazy „ustawa o podatku dochodowym” w odpowiednich przypadkach, używane w rozporządzeniu niniejszym, oznaczają ustawę o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6) w brzmieniu ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 226).

(3) Wyrazy „ordynacja podatkowa” w odpowiednich przypadkach, używane w rozporządzeniu niniejszym, oznaczają ustawę z dnia 15 marca 1934 r. zawierającą ordynację podatkową (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 14, poz. 134) w brzmieniu zmienionym ustawą z dnia 11 stycznia 1938 r. o doręczaniu pism urzędowych przez gminy (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 16).

(4) Skrót u. o. s. oznacza ustawę z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404).

(5) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o ulgach inwestycyjnych (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 224).

(6) Paragrafy powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy rozporządzenia niniejszego.

(7) Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o izbie skarbowej, odnosi się to również do Wydziału Skarbowego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Do art. 1 ust. (1).

§ 2. Jeżeli w celu założenia przedsiębiorstwa w Centralnym Okręgu Przemysłowym ma

być utworzona osoba prawna w postaci spółki akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółdzielni, mogą ubiegać się dla niej o ulgi przed jej wpisaniem do rejestru założyciele projektowanej spółki akcyjnej, spółnicy przyszłej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub pierwsi członkowie przyszłej spółdzielni.

Do art. 1 ust. (1), art. 9 i 16 ust. (1).

§ 3. (1) Przez założenie przedsiębiorstwa rozumie się: a) utworzenie nowego samoistnego zakładu, b) założenie oddziału (filii) już istniejącego zakładu.

(2) Przeniesienie już istniejącego przedsiębiorstwa na obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego lub województw wschodnich nie stanowi założenia przedsiębiorstwa na tych obszarach, a tym samym w stosunku do tych przedsiębiorstw ulgi nie służą.

Do art. 1 ust. (2) i art. 6 ust. (1) i (2).

§ 4. (1) Podanie o przyznanie ulg powinno zawierać:

1) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania osoby fizycznej lub firmę (nazwę) i siedzibę osoby prawnej, ubiegających się o ulgi, a w przypadku przewidzianym w § 2 imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania osób, wymienionych w tym przepisie oraz firmę (nazwę) i przyszłą siedzibę osoby prawnej, która ma być utworzona,

2) określenie rodzaju przedsiębiorstwa, które ma być założone lub powiększone,

3) wymienienie miejscowości, w której przedsiębiorstwo ma być założone lub w której przedsiębiorstwo już istniejące się znajduje,

4) szczegółowy opis zamierzonych nakładów i ich kosztorys,

5) zdolność produkcyjną i ilość zamierzonej produkcji,

6) projektowane źródło uzyskania kapitału, potrzebnego do założenia bądź powiększenia przedsiębiorstwa,

7) zobowiązanie założenia lub powiększenia przedsiębiorstwa i zorganizowania w nim na

sposób fabryczny wytwórczości lub działalności w ciągu lat trzech od daty ogłoszenia w Monitorze Polskim decyzji, stwierdzającej prawo do ulg.

(2) Osoby, które mają zamiar powiększyć przedsiębiorstwa już istniejące obowiązane są ponadto w tym podaniu:

1) opisać urządzenia już istniejące,
2) określić zdolność produkcyjną dotychczasową,

3) wymienić jakość i ilość dotychczasowej produkcji i ilość zatrudnionych przy niej robotników, oraz

4) jeżeli przedsiębiorstwo jest spółką handlową — przedstawić ostatni, zatwierdzony przez władze spółki, bilans przedsiębiorstwa, skład osobowy władz przedsiębiorstwa i wyjaśnić, w czym ręku znajduje się kapitał przedsiębiorstwa; co do spółek akcyjnych wskazać należy, w czyich rękach znajdował się w czasie ostatniego walnego zgromadzenia kapitał akcyjny, reprezentowany na tym zgromadzeniu.

(3) Do podania należy załączyć:

1) trzy odpisy podania,
2) jeżeli o ulgi ubiega się kupiec rejestrowy — wyciąg z rejestru handlowego; nadto spółka handlowa, z wyjątkiem spółki akcyjnej i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, powinna załączyć uwierzytelniony odpis dokumentu, na którym opiera się jej ustrój (np. odpis umowy o zawiązanie spółki).

§ 5. (1) Nabycie prawa do ulg przez milczenie władzy (art. 1 ust. (2) zdanie drugie) następuje tylko wówczas, gdy treść podania jest zgodna z ustawą. Jeżeli treść podania nie jest zgodna z ustawą (np. podanie dotyczy przedsiębiorstwa nie wymienionego w art. 2, obszaru innego niż przewidziany w art. 3, albo też ulg nie przewidzianych w art. 4), nabycie prawa do ulg przez milczenie władzy nie następuje.

(2) Nabycie prawa do ulg w trybie przewidzianym w art. 1 ust. (2) zdanie drugie (przez milczenie władzy) stwierdza na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu Minister Skarbu w decyzji, którą ogłasza w Monitorze Polskim.

(3) Bieg trzymiesięcznego terminu przewidzianego w art. 1 ust. (2) zdanie drugie, rozpoczyna się z dniem, w którym podanie wpłynęło do Ministerstwa Przemysłu i Handlu i kończy się w dniu, odpowiadającym datą początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było, w ostatnim dniu tegoż miesiąca.

Do art. 1 ust. (3).

§ 6. (1) Jako pomocnicze dla przemysłu fabrycznego ustala się rzemiosła następujące:

1) bednarstwo, 2) kołodziejstwo, 3) stolarstwo karoseryjne i modelarskie, 4) kowalstwo, 5) kotlarstwo, 6) mosiężnictwo, 7) ślusarstwo, 8) ślusarstwo precyzyjne (mechanictwo), 9) ślusarstwo samochodowe, 10) tokarstwo maszynowe, 11) wyrób szkieł i narzędzi optycznych, 12) powroźnictwo, 13) szczerkarstwo, 14) cholewkarstwo, 15) blacharstwo z wyjątkiem budowlanego, 16) elektrotechnikę samochodową (instalacyjno-reparacyjną), 17) spawalnictwo, 18) drykierstwo i 19) reparację pneumatyków.

(2) Osobom, które na obszarze Centralnego Okręgu Przemysłowego założą przedsiębiorstwa rzemieślnicze, wymienione w ust. (1) albo także przedsiębiorstwa rzemieślnicze, istniejące już na tym obszarze, powiększą, służy jedynie ulga, przewidziana w art. 4 ust. (1) pkt 1). Ulga ta służy tym osobom z samego prawa w stosunku do inwestycji dokonanych w okresie od dnia 15 kwietnia 1938 r. do dnia 31 grudnia 1942 r., pod warunkiem posługiwania się siłą motoryczną oraz prowadzenia prawidłowych ksiąg w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej.

(3) W zakresie rozmiaru ulg w podatku dochodowym i trybu ich stosowania stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 ust. (1), art. 21 ust. (3) i (5), art. 22 i art. 23 ust. (1) i (3) oraz wydane na ich podstawie przepisy rozporządzenia niniejszego.

Do art. 2 ust. (1) pkt 1).

§ 7. Za zakład elektryczny uważa się zgodnie z art. 6 ustawy elektrycznej z dnia 21 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 17, poz. 98) urządzenie służące do wytwarzania, przetwarzania, przesyłania lub rozdzielania energii elektrycznej.

Do art. 2 ust. (1) pkt 2).

§ 8. Warunek ujęty w wyrazy „gazowni produkujących ponad 500.000 m³ gazu świetlnego rocznie” jest spełniony już przez to, że gazownia posiada zdolność produkowania ponad 500.000 m³ gazu świetlnego rocznie.

Do art. 2 ust. (1) pkt 19) i art. 17.

§ 9. Za stalownię uważa się zakłady hutnicze produkujące wszelkiego rodzaju stal w piecach hutniczych systemem martenowskim, thomasowskim lub bessemerowskim, bądź w piecach tyglowych lub elektrycznych.

Do art. 2 ust. (1) pkt 36).

§ 10. Za wytwórnie włókiennicze uważa się zakłady wytwarzające lub przetwarzające wszelkie surowce włókiennicze prócz juty, siza-

lu i mamilli, na półfabrykaty i gotowe wyroby włókiennicze oraz zakłady służące do uszlachetniania tych surowców.

Do art. 2 ust. (2).

§ 11. Wykaz przedsiębiorstw ustalony w art. 2 ust. (1) uzupełnia się wytwórniami kazeiny włókienniczej.

Do art. 4, 10, 14, 18 i 21 ust. (4).

§ 12. Prawo potrącenia kosztów inwestycji z dochodu podatkowego, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt 1), art. 10, 14 ust. (1) pkt 1) i art. 18, służy tylko tym osobom prawnym, które istniały i posiadały źródła dochodu przed założeniem przedsiębiorstw, wymienionych w rozdziałach I — IV ustawy. Nie służy ono natomiast tym osobom prawnym, które dopiero będą tworzone w okresie obowiązywania ustawy celem prowadzenia tych przedsiębiorstw i dla których te przedsiębiorstwa będą pierwszym źródłem dochodu. Prawo do ulg pozostałych, przewidzianych w art. 4 ust. (1) pkt 2) — 7), art. 4 ust. (2), art. 14 ust. (1) pkt 2) oraz w art. 15 i 19, służy wszystkim osobom prawnym, wymienionym zarówno w zdaniu pierwszym, jak i w zdaniu drugim paragrafu niniejszego.

Do art. 4 ust. (1) pkt 1).

§ 13. Prawo potrącenia z dochodu podatkowego kosztów nabycia gruntów oraz kosztów nakładów, przewidzianych w art. 4 ust. (1) pkt 1), służy o tyle, o ile nabycie gruntów nastąpiło lub nakłady poczyniono najwcześniej dnia 15 kwietnia 1938 r., a najpóźniej w dniu upływu terminu trzyletniego, określonego w art. 1 ust. (2).

Do art. 4 ust. (1) pkt 1), art. 10 i 18.

§ 14. (1) Przez „wzniesienie budynków i innych budowli” należy rozumieć całokształt czynności potrzebnych do powstania budynku bądź innej budowli. Nie można więc potrącić kosztów przebudowy budynku bądź innej budowli.

(2) Przez dobudowę rozumie się przybudowę lub nadbudowę.

(3) Przez koszty nabycia maszyn i urządzeń rozumie się również koszty transportu, cła itp. koszty, związane z wejściem w posiadanie tych maszyn i urządzeń.

(4) Założenie lub powiększenie przedsiębiorstwa w nieruchomości dzierżawionej, w budynkach lub innych budowlach nabytych, albo przy użyciu częściowo maszyn lub urządzeń używanych, nie pozbawia osoby interesowanej

w całości prawa do ulg. W tym przypadku osoba interesowana nie może jedynie potrącić z dochodu podatkowego, w szczególności, kosztów nabycia budynków lub innych budowli oraz kosztów nabycia i zainstalowania maszyn lub urządzeń używanych; służy jej natomiast prawo potrącenia kosztów nabycia i zainstalowania maszyn i urządzeń nowych (nieużywanych) oraz prawo do ulg, wymienionych w pozostałych punktach art. 4 ust. (1) lub w art. 19.

Do art. 4 ust. (1) pkt 2).

§ 15. Ulga, przewidziana w art. 4 ust. (1) pkt 2), służy tylko wówczas, gdy osoba, która uzyskała prawo do ulg, przedsięwzięła całokształt czynności, potrzebnych do powstania budynku, w terminie, przewidzianym w § 13.

Do art. 4 ust. (1) pkt 3) i art. 6 ust. (3) i (4).

§ 16. (1) Ulgi przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt 3) służą pismom wymienionym w powołanym przepisie tylko w razie sporządzenia ich nie wcześniej, niż w dniu 15 kwietnia 1938 r. (art. 48).

(2) Celem uzyskania dla pisma poszczególnego ulgi w myśl art. 4 ust. (1) pkt 3) lit. a), dotyczącej umowy o zawiązanie spółki bądź uchwały lub umowy o powiększenie kapitału zakładowego (art. 102 lub 105 u. o. s.), należy w podaniu wymienionym w § 4 bądź w podaniu oddzielnym, wniesionym do Ministerstwa Przemysłu i Handlu (przed ogłoszeniem lub po ogłoszeniu w Monitorze Polskim w myśl art. 6 ust. (2) decyzji o nabyciu prawa do ulg), podać, czy cały kapitał zakładowy (przy zawiązaniu spółki) bądź cała kwota, o którą kapitał zakładowy ma być powiększony, czy tylko część, mianowicie w jakiej kwocie, są przeznaczone: a) na nabycie gruntów potrzebnych do powstania bądź powiększenia przedsiębiorstwa, b) na pokrycie kosztów następujących nakładów potrzebnych do powstania bądź powiększenia przedsiębiorstwa: wzniesienia budynków i innych budowli (z wyjątkiem domów mieszkalnych), dobudowy do już istniejących budynków (niemieszkalnych) i innych budowli, nabycia i zainstalowania nowych (nieużywanych) maszyn i urządzeń, c) na nabycie prawa wydobywania ciał kopalnych (w szczególności też drogą dzierżawy lub przelewu praw dzierżawnych), jeżeli to prawo jest potrzebne do prowadzenia przedsiębiorstwa górniczego (art. 2 ust. (1) pkt 29)); powyższe dane wymienione w podaniu należy szczegółowo umotywić. Minister Skarbu na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu ustala, czy i w jakiej mierze kapitał zakładowy jest przeznaczony na cele wymienione w zdaniu poprzedzającym.

(3) Celem uzyskania dla pisma poszczególnego ulgi w myśl art. 4 ust. (1) pkt 3) lit. b), dotyczącej umowy o nabycie nieruchomości (art. 12

u. o. s.), należy zwrócić się w zasadzie do urzędu wojewódzkiego jako do władzy przemysłowej drugiej instancji (art. 132 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) o zaświadczenie, że zamierzone (bądź już dokonane) nabycie nieruchomości jest potrzebne do powstania lub powiększenia przedsiębiorstwa. Jeżeli jednak chodzi o przedsiębiorstwo górnicze (art. 2 ust. (1) pkt 29)), należy o zaświadczenie określone w zdaniu poprzedzającym zwrócić się do wyższego urzędu górniczego; jeżeli zaś chodzi o przedsiębiorstwo komunikacyjne (art. 2 ust. (1) pkt 39)) — do Ministerstwa Komunikacji.

(4) Celem uzyskania dla pisma poszczególnego ulgi w myśl art. 4 ust. (1) pkt 3) lit. b), dotyczącej umowy o nabycie — dla przedsiębiorstwa górniczego (art. 2 ust. (1) pkt 29)) — prawa wydobywania ciał kopalnych, należy zwrócić się do wyższego urzędu górniczego o zaświadczenie, że to prawo jest potrzebne do prowadzenia przedsiębiorstwa.

(5) Decyzję Ministra Skarbu (ust. (2)) bądź zaświadczenie przewidziane w ust. (3) lub (4) należy przedstawić organowi urzędowemu, który w braku zwolnienia od opłaty stemplowej byłby powołany do jej wymierzenia (notariuszowi, urzędowi skarbowemu, urzędowi opłat stemplowych). Organ ten stwierdza zwolnienie od opłaty (całkowite lub częściowe) na piśmie zwolnionym od opłaty bądź w jego treści.

§ 17, (1) Jeżeli od pisma wymienionego w art. 4 ust. (1) pkt 3) lit. a) lub b) została wymierzona opłata stemplowa przed doręczeniem przedsiębiorstwu decyzji Ministra Skarbu przewidzianej w § 16 ust. (2) bądź zaświadczenia przewidzianego w § 16 ust. (3) lub (4), to wymiar zostanie uchylony na skutek odwołania (art. 46 i 47 u. o. s.) wniesionego w ciągu miesiąca od doręczenia owej decyzji bądź zaświadczenia.

(2) Kwota uiszczona tytułem opłaty stemplowej, przewidzianej w art. 134 u. o. s. od pisma, stwierdzającego umowę przedwstępną (przygotowawczą), zostanie zwrócona na skutek odwołania (art. 46 i 47 u. o. s.) wniesionego w terminie oznaczonym w ust. (1) w razie ustalenia, że pismo stwierdzające umowę przyrzeczoną (ostateczną), która jest umową o nabycie nieruchomości bądź o nabycie prawa wydobywania ciał kopalnych, jest wolne od opłaty stemplowej na mocy art. 4 ust. (1) pkt 3) lit. b) i jeśli osoba, która zawarła umowę przyrzeczoną w charakterze nabywcy, jest wymieniona jako nabywca w umowie przedwstępnej imiennie.

(3) Jeżeli kwotę, której wymiar został uchylony (ust. (1) i (2)) uiszczono, zwrot nadpłaty nastąpi bez odsetek przewidzianych w art. 125 ordynacji podatkowej.

Do art. 4 ust. (1) pkt 4)—7).

§ 18. Prawo do ułatwień, określonych w art. 4 ust. (1) pkt 4) — 7), służy w okresie od dnia ogłoszenia w Monitorze Polskim decyzji stwierdzającej nabycie prawa do ulg, w zasadzie do czasu, do którego jest prawdopodobne do trzymanie, przy pomocy wymienionych ułatwień, terminu trzyletniego, przewidzianego w art. 1 ust. (2). Ułatwienia jednak przewidziane w pkt 6), o ile są potrzebne dla zaspokojenia potrzeb ruchu przedsiębiorstwa, oraz ułatwienia przewidziane w pkt 7) służą, dopóki przedsiębiorstwo jest prowadzone w zakresie produkcji (art. 2), dla której osoba prowadząca je otrzymała ulgi.

§ 19. O zastosowanie ulg, przewidzianych w art. 4 ust. (1) pkt 4) — 7), zwraca się osoba uprawniona pisemnie, z powołaniem się na decyzję ogłoszoną w Monitorze Polskim, do tych organów urzędowych, które w myśl obowiązujących przepisów są powołane do zastosowania odnośnej ulgi, a mianowicie:

1) jeśli chodzi o ulgę, przewidzianą w art. 4 ust. (1) pkt 4) — do właściwego wojewody, stosownie do przepisów prawa o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 86, poz. 776);

2) jeśli chodzi o ulgę, przewidzianą w art. 4 ust. (1) pkt 5) — do właściwego starosty, stosownie do przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisji ziemskich (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 635);

3) jeśli chodzi o ulgę, przewidzianą w art. 4 ust. (1) pkt 6) — do zarządu majątku państwowego;

4) jeśli chodzi o ulgę, przewidzianą w art. 4 ust. (1) pkt 7) — do właściwej władzy wodnej, stosownie do przepisów ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr 62, poz. 574) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976).

Do art. 4 ust. (2).

§ 20. (1) Za szczególnie ważne dla obrony Państwa uznaje przedsiębiorstwo w poszczególnych przypadkach Minister Spraw Wojskowych według swego swobodnego uznania.

(2) Osobnej decyzji o uznaniu przedsiębiorstwa za szczególnie ważne dla obrony Państwa nie wydaje się. W razie takiego uznania, Minister Skarbu stwierdza jedynie w decyzji, o której mowa w art. 6 ust. (2), że osobie interesowanej służy również prawo do dziesięcioletniego zwolnienia od podatku dochodowego.

(3) Osoba interesowana może w podaniu, przewidzianym w art. 6 ust. (1), wyrazić prośbę o uznanie przedsiębiorstwa za szczególnie ważne dla obrony Państwa, jednakże prawa do dziesięcioletniego zwolnienia od podatku dochodowego nie może nabyć w trybie, przewidzianym w art. 1 ust. (2) zdanie drugie. Prawo to może osoba interesowana nabyć wyłącznie na skutek wyraźnego stwierdzenia w decyzji, wydanej w trybie przewidzianym w art. 6 ust. (2).

§ 21. (1) U osób prawnych jest wolna od podatku dochodowego ta część dochodu (tj. zysków bilansowych w rozumieniu art. 21 ustawy o podatku dochodowym), ustalonego na podstawie prowadzonych przez nie ksiąg handlowych, jaką odpowiada stosunkowi przychodu brutto przypadającego na przedsiębiorstwo określone w art. 4 ust. (2) do sumy wszystkich przychodów brutto objętych księgami handlowymi.

(2) Zasadę wyrażoną w ust. (1) stosuje się również przy ustalaniu wolnego od podatku dochodu tych osób fizycznych, których księgi poza przedsiębiorstwem określonym w art. 4 ust. (2) obejmują także inne (choćby nie wszystkie) źródła dochodu — z tą jednak różnicą, że nadzwyczajnych przychodów w rozumieniu art. 7 ustawy o podatku dochodowym nie bierze się pod uwagę.

(3) Wartość wytworów jednego zakładu przemysłowego przekazanych do drugiego zakładu przemysłowego, należącego do tej samej osoby, celem dalszego zużytkowania uważa się za przychód brutto zakładu przekazującego.

(4) Jeżeli księgi osoby fizycznej obejmują wyłącznie przedsiębiorstwo określone w art. 4 ust. (2), wolny jest od podatku dochodowego dochód ustalony na podstawie tych ksiąg.

(5) Stratę, wynikłą z prowadzenia przedsiębiorstwa określonego w art. 4 ust. (2), potrąca się z sumy dochodów osiągniętych z innych źródeł — zgodnie z postanowieniami art. 9 ustawy o podatku dochodowym.

Przykłady.

Przykład 1: Spółce akcyjnej, posiadającej między innymi przedsiębiorstwo określone w art. 4 ust. (2), ustalono na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych dochód podatkowy w sumie 400.000 zł, przy czym stwierdzono, że jej przychody brutto wynosiły:

a) z przedsiębiorstwa korzystającego z ulg	zł 2.000.000.—
b) z innego przedsiębiorstwa (nie korzystającego z ulg)	„ 1.300.000.—
c) z domów czynszowych	„ 200.000.—
d) z papierów wartościowych	„ 80.000.—
e) odsetki czynne od lokat pieniężnych	„ 100.000.—
f) zysk książkowy na sprzedaży nieruchomości	„ 300.000.—
g) różne inne przychody	„ 20.000.—
razem:	zł 4.000.000.—

W tym wypadku stosunek przychodu brutto z przedsiębiorstwa określonego w art. 4 ust. (2) do sumy wszystkich przychodów brutto spółki przedstawia się jak 1:2, wobec czego zwolnieniu od podatku dochodowego podlega połowa ustalonego dochodu podatkowego, tj. 200.000 zł.

Przykład 2: Właściciel przedsiębiorstwa określonego w art. 4 ust. (2), architekt, posiada nadto: podobne przedsiębiorstwo nie korzystające z ulg, willę, udziały w dwóch spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, a żona jego posiada papiery wartościowe i wierzytelność hipoteczną. Prowadzone przez niego księgi handlowe obejmują obydwie przedsiębiorstwa i udziały w wymienionych spółkach. Na podstawie tych ksiąg ustalono dochód ze źródeł nimi objętych w sumie 85.000 zł; z innych należących do płatnika źródeł dochodu (wolny zawód, willa) obliczono dochód w sumie 35.000 zł oraz doliczono płatnikowi dochody ze źródeł należących do jego żony w kwocie 10.000 zł; razem więc dochód podatkowy wynosi 130.000 zł. Przy ustalaniu dochodu wolnego od podatku w myśl art. 4 ust. (2) bierze się pod uwagę dochód i przychody brutto wyprowadzone z ksiąg handlowych. Jeżeli więc przychód brutto przedsiębiorstwa korzystającego z ulg wynosił np. 500.000 zł, a przychody brutto z pozostałych, objętych księgami, źródeł (drugie przedsiębiorstwo i udziały w spółkach) wynosiły łącznie 300.000 zł, to stosunek przychodu z pierwszego źródła do sumy wszystkich przychodów książkowych przedstawia się jak 5:8; w tym stosunku podlega zwolnieniu od podatku dochód uzyskany przez płatnika ze źródeł objętych księgami, a więc:

$$\frac{85.000 \times 5}{8} = 53.125 \text{ zł.}$$

Przykład 3: Do przedsiębiorstwa (osoby prawnej lub fizycznej) należą dwa zakłady przemysłowe: jeden znajduje się na obszarze Centralnego Okręgu Przemysłowego, drugi poza tym obszarem.

Innych źródeł dochodu oprócz przedsiębiorstwa płatnik nie posiada.

Zakład położony w Centralnym Okręgu Przemysłowym przekazuje produkowane przez się półfabrykaty drugiemu zakładowi do dalszego przerobu.

Przypadające na zakłady przychody brutto kształtują się następująco:

Zakład znajdujący się w Centralnym Okręgu Przemysłowym.

Wartość półfabrykatów przekazanych drugiemu zakładowi . . . . . zł 2.500.000.—

Zakład znajdujący się poza obszarem Centralnego Okręgu Przemysłowego.

Przychód brutto ze sprzedaży
wyrobów gotowych . . . . . zł 5.000.000.—

Stosunek przychodu brutto przypadającego na zakład położony w Centralnym Okręgu Przemysłowym (2.500.000 zł) do ogólnego przychodu brutto przedsiębiorstwa (5.000.000 zł + + 2.500.000 zł = 7.500.000 zł) wynosi 1 : 3.

Dochód podlegający opodatkowaniu ustalono w sumie 600.000 zł. Zwolnieniu od podatku podlega 1/3 dochodu, czyli 200.000 zł.

Z ogólnego dochodu w sumie		zł 53.800.—
należy potrącić:		
a) dywidendy od akcji (art. 5 ustawy o podatku dochodowym)	zł 4.000.—	
b) odsetki od zadłużenia (art. 10 ustawy o podatku dochodowym)	„ 10.000.—	
c) cenę emisyjną nabytych akcji (art. 20)	„ 14.200.—	
d) stratę wynikłą z prowadzenia przedsiębiorstwa (art. 9 ustawy o podatku dochodowym)	„ 24.000.—	zł 52.200.—
		<hr/>
	pozostaje dochód:	zł 1.600.—

§ 22. Dziesięcioletni termin zwolnienia od podatku dochodowego, przewidziany w art. 4 ust. (2), obejmuje dziesięć kolejno po sobie następujących lat podatkowych.

Do art. 5 ust. (2) i art. 14 ust. (3).

§ 23. Jeżeli po ostatnim potrąceniu z dochodu podatkowego kosztów nakładów, określonych w art. 4 ust. (1) pkt 1) i art. 14 ust. (1) pkt 1), pozostała jeszcze część dochodu podlegająca opodatkowaniu, a osoba korzystająca z dziesięcioletniego zwolnienia od podatku dochodowego wyraziła życzenie, by bieg tego dziesięcioletniego terminu rozpoczął się od roku, następującego po roku, w którym potrącenie nastąpiło po raz ostatni, jest ona obowiązana do zapłacenia podatku dochodowego, przypadającego od tej pozostałej części dochodu, przy zastosowaniu przepisów art. 21 ust. (5).

Do art. 7.

§ 24. Kontrolę, czy osoba, której przyznano ulgi, dotrzymuje warunków przyznania tych ulg, wykonywa Minister Przemysłu i Handlu, w razie potrzeby w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Do art. 9.

§ 25. (1) Za przedsiębiorstwa hotelarskie uważa się hotele i pensjonaty.

(2) Za przedsiębiorstwa gastronomiczne uważa się restauracje, bary, cukiernie, kawiarnie i jadalnie.

Przykład 4: Na podstawie ksiąg handlowych przedsiębiorstwa określonego w art. 4 ust. (2) ustalono za dany rok operacyjny stratę w sumie 60.000 zł. Spółnik (jawny) tego przedsiębiorstwa, posiadający w nim 40% wkładu, osiągnął w tym samym roku dochody z innych źródeł: z majątku ziemskiego według oddzielnych ksiąg gospodarczych 32.800 zł, z domu czynszowego 17.000 zł i z dywidend od posiadanych akcji 4.000 zł. W zeznaniu o dochodzie płatnik ten potrącił z dochodu zapłaconą cenę emisyjną nabytych akcji (tytułem ulgi z art. 20) w kwocie 14.200 zł oraz odsetki od swego zadłużenia wynoszące 10.000 zł. Ustalenie podstaw wymiaru podatku dochodowego dla tego płatnika przedstawia się następująco:

Do art. 10 ust. (1).

§ 26. (1) W zakresie przedsiębiorstw hotelarskich i gastronomicznych służy osobom uprawnionym do ulgi — pod warunkami przewidzianymi w § 27 — prawo potrącenia z dochodu, podlegającego podatkowi dochodowemu z działu I, kosztów:

1) wzniesienia budynków na pomieszczenie przedsiębiorstw hotelarskich lub gastronomicznych, przebudowy budynków już istniejących w części, służącej na pomieszczenie przedsiębiorstw hotelarskich lub gastronomicznych oraz kosztów dobudowy do budynków już istniejących, jeżeli część dobudowana przeznaczona będzie wyłącznie na pomieszczenie przedsiębiorstwa hotelarskiego lub gastronomicznego;

2) nabycia nowych (nieużywanych) mebli, naczyń, pościeli i bielizny oraz innych tego rodzaju nakładów, które są potrzebne dla założenia, powiększenia lub ulepszenia przedsiębiorstwa hotelarskiego lub gastronomicznego;

3) nabycia i zainstalowania lub przerobienia urządzeń wodociągowych, oświetleniowych, ciepłych, chłodniczych, wentylacyjnych, asenizacyjnych, telefonicznych, wyciągowych lub innych tego rodzaju nakładów, które są potrzebne dla założenia, powiększenia lub ulepszenia przedsiębiorstwa hotelarskiego lub gastronomicznego.

(2) Jeżeli budynek nowowzniesiony posiada oprócz lokali, służących na pomieszczenie przedsiębiorstw hotelarskich lub gastronomicznych, również lokale inne, potrąceniu ulega taka część sum zużytych na budowę, jaka odpowiada stosunkowi kubatury użytkowej części

przeznaczonej na pomieszczenie tych przedsiębiorstw do kubatury użytkowej całego budynku, chyba że koszty budowy tych ostatnich lokali mogą być potrącone na podstawie innych przepisów ustawy.

(3) Koszty wzniesienia budynków lub części dobudowanych na pomieszczenie przedsiębiorstw hotelarskich, potrącone na podstawie art. 10 ust. (1) i przepisów ustępów poprzedzających paragrafu niniejszego, nie mogą być po raz drugi potrącone na podstawie przepisów art. 25.

§ 27. (1) Prawo potrącenia kosztów nakładów wymienionych w § 26 ust. (1) pkt 2) i 3), jeżeli chodzi o nowozakładane przedsiębiorstwa hotelarskie, służy pod następującymi warunkami:

1) w Wilnie i w innych miastach liczących ponad 20.000 mieszkańców oraz w Nowogródku budynki oraz części dobudowane, w których te przedsiębiorstwa będą zakładane, powinny być wzniesione z materiałów ogniotrwałych; nadto w Wilnie powinny być one połączone z siecią kanalizacyjną i we wszystkich pokojach (numerach) powinna być zaprowadzona bieżąca woda zimna i ciepła, a w miejscowościach pozostałych powinny być one zaopatrzone w urządzenia asenizacyjne,

2) w Wilnie nowozakładane hotele powinny liczyć co najmniej 20, zaś pensjonaty co najmniej 10 pokoi (numerów); w innych miastach liczących ponad 20.000 mieszkańców i w Nowogródku hotele powinny liczyć co najmniej 10 a pensjonaty co najmniej 5 pokoi (numerów); w pozostałych miejscowościach hotele i pensjonaty powinny liczyć co najmniej 5 pokoi (numerów) — i

3) łączny koszt nakładów wymienionych w § 26 ust. (1) pkt 2) i 3) dokonanych w ciągu roku przez poszczególne przedsiębiorstwa, nie może być niższy niż: w Wilnie — 10.000 zł; w innych miastach liczących ponad 20.000 mieszkańców oraz w Nowogródku — 5.000 zł; w miejscowościach pozostałych — 1.000 zł.

(2) Prawo potrącenia kosztów nakładów wymienionych w § 26 ust. (1) pkt 2) i 3), jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa hotelarskie już istniejące, służy pod następującymi warunkami:

1) w Wilnie budynki, w których te przedsiębiorstwa się znajdują, powinny być skanalizowane, a we wszystkich pokojach (numerach) powinna być zaprowadzona bieżąca woda zimna i ciepła, chyba że te urządzenia są już zaprowadzone; we wszystkich miejscowościach każde przedsiębiorstwo hotelarskie powinno posiadać co najmniej jedną łazienkę — i

2) łączny koszt nakładów wymienionych w § 26 ust. (1) pkt 2) i 3), dokonanych w ciągu roku przez poszczególne przedsiębiorstwo, nie może być niższy niż: w Wilnie — 5.000 zł; w innych miastach liczących ponad 20.000 mieszkań-

ców i w Nowogródku — 2.000 zł; w miejscowościach pozostałych — 1.000 zł;

(3) Prawo potrącenia kosztów nakładów wymienionych w § 26 ust. (1) pkt 2) i 3) służy:

1) jeżeli chodzi o nowozakładane przedsiębiorstwa gastronomiczne — pod warunkiem, że łączny koszt tych nakładów dokonanych w ciągu roku przez poszczególne przedsiębiorstwo, wynosi: w Wilnie co najmniej 15.000 zł; w innych miastach liczących ponad 20.000 mieszkańców i w Nowogródku co najmniej 10.000 zł; w miejscowościach pozostałych co najmniej 1.000 zł;

2) jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa gastronomiczne istniejące — pod warunkiem, że łączny koszt tych nakładów dokonanych w ciągu roku przez poszczególne przedsiębiorstwo, wynosi w Wilnie co najmniej 3.000 zł; w innych miastach liczących ponad 20.000 mieszkańców i w Nowogródku co najmniej 2.000 zł; w miejscowościach pozostałych co najmniej 500 zł.

Do art. 11.

§ 28. (1) Posiadaczom gospodarstw rolnych, opłacającym podatek gruntowy w wysokości nie przewyższającej 110 zł i nie prowadzącym prawidłowych ksiąg w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej, służy prawo potrącenia z dochodu, podlegającego podatкови dochodowemu z działu I:

1) kosztów nabycia nowych (nieużywanych) maszyn i narzędzi rolniczych,

2) kosztów nabycia materiałów i kosztów robocizny najemnej, poniesionych przy wzniesieniu budowli gospodarczych, przy melioracjach terenowych, zagospodarowaniu łąk i pastwisk lub przy założeniu lub powiększeniu sadów owocowych lub plantacji wikliny,

— jeżeli te inwestycje zostały lub będą dokonane w okresie od dnia 15 kwietnia 1938 r. do dnia 31 grudnia 1942 r.

(2) Prawo określone w ust. (1) służy pod warunkiem udowodnienia poniesionych kosztów, o których w tym ustępie mowa, rachunkami wystawionymi przez sprzedawców, pokwitowaniami z otrzymanego wynagrodzenia za pracę itp. dowodami. Przepisy art. 21 ust. (1) i (5), art. 22 i art. 23 ust. (1) i (3) oraz wydane na ich podstawie przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się odpowiednio.

Do art. 14 ust. (1) pkt 1).

§ 29. Za wydatki związane z wierceniami uważa się wydatki na wszelkiego rodzaju materiały, narzędzia i urządzenia, połączone z zakupem i zainstalowaniem urządzenia wiertniczego z wszystkimi przynależnymi urządzeniami i budowlami oraz wydatki, związane z przeprowadzeniem wiercenia aż do jego ukończenia,

nie wyłączając wydatków na płace personelu technicznego, administracyjnego i robotniczego.

Do art. 14 ust. (1) pkt 2).

§ 30. (1) U osób prawnych jest wolna od podatku dochodowego ta część dochodu (tj. zysków bilansowych w rozumieniu art. 21 ustawy o podatku dochodowym) ustalonego na podstawie prowadzonych przez nie ksiąg handlowych, jaka odpowiada stosunkowi przychodu brutto ze sprzedaży ropy naftowej (oleju skalnego) i gazu ziemnego, otrzymanych w otworach poszukiwawczych oraz ze sprzedaży produktów, uzyskanych z przerobu tych surowców, do sumy wszystkich przychodów brutto objętych księgami handlowymi.

(2) Zasadę określoną w ust. (1) stosuje się również przy ustalaniu wolnego od podatku dochodu tych osób fizycznych, których księgi, poza poszukiwawczym wiertnictwem naftowym i przeróbką otrzymanych z niego surowców, obejmują jeszcze inne (choćby nie wszystkie) źródła dochodu — z tą jednak różnicą, że nadzwyczajnych przychodów w rozumieniu art. 7 ustawy o podatku dochodowym nie bierze się pod uwagę.

(3) Stratę, wynikłą z działalności określonej w art. 14 ust. (1) pkt 2), potrąca się z sumy dochodów osiągniętych z innych źródeł — zgodnie z przepisami art. 9 ustawy o podatku dochodowym.

Przykłady.

Przykład 1: Spółka z ogr. odp., posiadająca rafinerię i kopalnię ropy naftowej, podjęła wiercenia poszukiwawcze; rok operacyjny zamknęła zyskiem w sumie 220.000 zł — po uwzględnieniu ustawowych doliczeń jej dochód podatkowy ustalono w sumie 240.000 zł. Suma wszystkich przychodów brutto tej spółki (nie wyłączając nadzwyczajnych przychodów w rozumieniu art. 7 ustawy o podatku dochodowym) wynosi według ksiąg handlowych 3.000.000 zł; mieszczą się w niej:

- a) przychód brutto ze sprzedaży ropy pochodzącej z szybów poszukiwawczych   zł 150.000.—
  - b) przychód brutto ze sprzedaży produktów uzyskanych z przerobu tej ropy   „ 550.000.—
- razem: zł 700.000.—

Ponieważ stosunek wymienionych pod a) i b) przychodów brutto do sumy wszystkich przychodów brutto spółki przedstawia się jak 7 : 30, zwolnieniu od podatku dochodowego podlega 7/30 części dochodu podatkowego, czyli 56.000 zł.

Przykład 2: Właściciel trzech szybów naftowych poszukiwawczych eksploatuje także pięć szybów nieposzukiwawczych i prowadzi

księgi, obejmujące wszystkie źródła dochodu. Wykazują one z końcem roku przychody brutto ze sprzedaży ropy oraz z czynszów za dzierżawę gruntów w ogólnej sumie 680.000 zł, w czym mieści się przychód ze sprzedaży ropy pochodzącej z otworów poszukiwawczych w kwocie 120.000 zł.

Dochód płatnika ustalono w sumie 60.000 zł. Wobec tego, że stosunek przychodu ze sprzedaży ropy pochodzącej z otworów poszukiwawczych do sumy wszystkich przychodów objętych księgami przedstawia się jak 3 : 17, — zwolnieniu od podatku dochodowego podlegają w tym przypadku 3/17 części dochodu ustalonego na podstawie ksiąg tj.

$$\frac{60.000 \times 3}{17} = 10.588,23 \text{ zł.}$$

(4) Do obliczenia dziesięcioletniego okresu zwolnienia od podatku dochodowego, przewidzianego w art. 14 ust. (1) pkt 2), stosuje się odpowiednio przepisy § 22.

Do art. 15.

§ 31. (1) Jeżeli spółka ma na celu prowadzenie kopalń naftowych, a nadto wykonywanie czynności zarobkowych nie wiążących się bezpośrednio z prowadzeniem kopalni, to przewidziane w art. 15 zwolnienie od opłat stemplowych, unormowanych w art. 102 bądź 105 u. o. s., nie tyczy się tej części kapitału spółki, która jest przeznaczona do prowadzenia tych innych czynności, a zwolnienie od opłaty stemplowej, unormowanej w art. 106 u. o. s. tyczy się wkładów rzeczowych tylko o tyle, o ile obejmują pola naftowe bądź inne nieruchomości, na których mają być urządzone kopalnie naftowe. W takim przypadku przyznanie ulgi zależy od przedstawienia organowi urzędowemu właściwemu do wymierzenia opłaty stemplowej zaświadczenia stwierdzającego, jaka część kapitału spółki lub wkładów rzeczowych posiada warunki zwolnienia od opłaty stemplowej, wymienione w zdaniu poprzedzającym. Celem uzyskania tego zaświadczenia należy przedstawić szczegółowo umotywowany wniosek Ministerstwu Przemysłu i Handlu.

(2) W przypadkach, wymienionych w art. 15, opłata ma być wymierzona nawet wówczas, gdy według treści umowy spółki istnieją warunki zupełnego zwolnienia od opłaty. Opłata wymierzona — a w przypadku wymienionym w ust. (1) odpowiednia część opłaty — ulega odroczeniu do upływu dwóch lat i sześciu miesięcy od dnia sporządzenia pisma, stwierdzającego umowę o zawiązanie spółki. W razie sporządzenia tego pisma nie w formie aktu notarialnego ani też w formie dokumentu, na którym notariusz poświadczył podpis, wymierzenie opłaty stemplowej następuje przez nakaz płatniczy (art. 33 ustęp ostatni u. o. s.), w którym

urząd skarbowy wymienia datę kalendarzową, stanowiącą ustawowy termin płatności tj. ostatni dzień okresu 3-tygodniowego liczonego od dnia sporządzenia pisma (art. 20 u. o. s.) oraz datę kalendarzową, do której płatność jest odroczone.

(3) Kwota odroczonej ulega umorzeniu w razie przedstawienia urzędowi skarbowemu — przed upływem terminu odroczenia — świadectwa okręgowego urzędu górniczego, stwierdzającego, że przed upływem lat dwóch od sporządzenia pisma, stwierdzającego umowę o zawiązanie spółki, rozpoczęto wiercenie poszukiwawcze; umorzenie jest uzależnione od uprzedniego stwierdzenia, że są prowadzone prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej. W razie nieprzedstawienia świadectwa okręgowego urzędu górniczego spółka ma przed upływem terminu odroczenia uiścić kwotę odroczonej; nieuiszczenie opłaty w tym terminie spowoduje ściągnięcie przymusowe wraz z odsetkami (art. 3 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 8, poz. 88) liczonymi od dnia następnego po sporządzeniu aktu notarialnego bądź po poświadczeniu podpisu przez notariusza, bądź po upływie ustawowego terminu płatności wymienionego w nakazie płatniczym (ust. (2)).

(4) Nawet w razie przedstawienia wymienionego świadectwa przed upływem terminu odroczenia urząd skarbowy wymierzy opłatę stempową przez nakaz płatniczy w razie stwierdzenia, że w czasie odroczenia nie były prowadzone prawidłowe księgi; urząd skarbowy w nakazie płatniczym wezwie do uiszczenia odsetek za czas wskazany w ust. (3).

(5) Notariusz ma — w razie niepobrania lub tylko częściowego pobrania opłaty na mocy niniejszego paragrafu — przesłać urzędowi skarbowemu uwierzytelniony odpis pisma, co do którego opłata lub jej część ulega odroczeniu.

Do art. 16 ust. (1).

§ 32. Za przedsiębiorstwa lotnicze uważa się, zgodnie z przepisami art. 44 prawa lotniczego (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437), przedsiębiorstwa zakładane za zezwoleniem Ministra Komunikacji, w celu dokonywania przewozu osób, bagażu, towarów lub poczty statkami powietrznymi, w celu dokonywania pomiaru gruntów (aerofotogrametria) oraz inne przedsiębiorstwa, zarobkujące za pomocą statków powietrznych.

§ 33. (1) Za pomieszczenia garażowe uważa się budynki oddzielne lub części budynków, odpowiednio dostosowane i służące do pomieszczenia pojazdów mechanicznych, używanych do ruchu. Nie uważa się natomiast za pomieszczenia garażowe budynków lub ich części, służących do pomieszczenia pojazdów mechanicznych przeznaczonych na sprzedaż lub

służących do przechowania części samochodowych bądź motocyklowych.

(2) Za stacje obsługi technicznej uważa się zakłady przystosowane do wykonywania robót związanych z konserwacją i naprawami doraźnymi pojazdów mechanicznych.

§ 34. Przez „koleje użytku prywatnego o silniku mechanicznym” rozumie się, zgodnie z przepisami art. 37 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o koncesjach na koleje znaczenia miejscowego i koleje miejskie (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 391), koleje o silniku mechanicznym, służące do własnych potrzeb osób, przedsiębiorstw przemysłowych lub handlowych lub też gospodarstw rolnych, dla których je zbudowano. Korzystanie z tych kolei również przez inne osoby na zasadzie współużywania, za zezwoleniem Ministerstwa Komunikacji lub upoważnionej dyrekcji okręgowej kolei państwowych, nie pozbawia tych kolei charakteru kolei użytku prywatnego a tym samym i prawa do ulg.

Do art. 16 ust. (2).

§ 35. (1) Osobom fizycznym i prawnym prowadzącym prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej, które:

1) założą wytwórnie jedwabiu naturalnego albo wytwórnie takie już istniejące powiększą lub ulepszą;

2) założą zakłady eksploatacji pokładów glinek do wytwarzania aluminium;

3) podejmą poszukiwania górnicze zmierzające do uzyskania produkcji soli potasowych i poczynią nakłady związane z budową kopalń tych soli;

4) podejmą poszukiwania górnicze zmierzające do wydobywania fosforytów, barytu lub glinki do mufl hutniczych i poczynią nakłady związane z budową kopalń tych minerałów;

5) założą wytwórnie garbników lub ekstraktów garbarskich;

6) założą wytwórnie sztucznej wełny z każeiny;

7) założą wytwórnie przyrządów optycznych albo wytwórnie takie już istniejące powiększą lub ulepszą;

8) zbudują zakłady magazynowania ropy naftowej lub produktów naftowych

— służy prawo potrącenia z dochodu, podlegającego podatkowi dochodowemu z działu I, kosztów nakładów wymienionych w art. 18 pkt 1), jeżeli te nakłady są potrzebne do powstania, powiększenia lub ulepszenia wytwórni wymienionych w pkt 1) i 7) albo do powstania zakładów wymienionych w pkt 2) do 6) i w pkt 8).

(2) Osobom fizycznym i prawnym, prowadzącym prawidłowe księgi w rozumieniu art. 81 ordynacji podatkowej, które dla przystosowania posiadanych zakładów przemysłowych do

obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej poczynią inwestycje lub adaptacje związane z tą obroną lub nabędą sprzęt obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, służy prawo potrącenia z dochodu, podlegającego podatkowi dochodowemu z działu I, kosztów tych nakładów.

(3) Prawo potrącenia przewidziane w ustępach poprzedzających służy w stosunku do nakładów poczynionych w okresie od dnia 15 kwietnia 1938 r. do dnia 31 grudnia 1942 r. Przepisy art. 21 ust. (1) oraz (3) — (5), art. 22 i art. 23 ust. (1) i (3) i wydane na ich podstawie przepisy rozporządzenia niniejszego stosuje się odpowiednio.

Do art. 19.

§ 36. Za „budynek” w rozumieniu art. 19 ust. (1) pkt 1) i 2) uważa się również dobudowę do budynku, przewidzianą w art. 18 pkt 1).

§ 37. (1) Przewidziane w art. 19 ust. (3) pozostawienie obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej bądź jej części w zawieszeniu nastąpi na podstawie decyzji izby skarbowej, stwierdzającej uprawdopodobnienie, że ziszczi się warunek zwolnienia od opłaty stemplowej. Celem uzyskania tej decyzji należy izbie skarbowej złożyć urzędowo uwierzytelniony odpis pisma będącego przedmiotem opłaty stemplowej bądź — w dwóch egzemplarzach — projekt tego pisma oraz przedstawić wszelkie dane, przemawiające za tym, że zostaną uruchomione przedsiębiorstwa bądź urządzenia, wymienione w art. 16 ust. (1) pkt 1) — 5) i ujawniające związek między przedsiębiorstwem bądź urządzeniem a wymienionym pismem.

(2) Jeśli decyzja izby skarbowej ma dotyczyć pisma wymienionego w art. 102 bądź 105 u. o. s., to należy izbie skarbowej podać, czy cały kapitał zakładowy (przy zawiązaniu spółki) bądź cała kwota, o którą kapitał zakładowy ma być powiększony, czy tylko część, mianowicie jaka, są przeznaczone na nakłady wymienione w art. 18 pkt 1), 2) lub 3) lub na nabycie gruntu, na którym ma być wzniesiony budynek wymieniony w art. 18 pkt 1) bądź 3).

(3) Izba skarbowa w decyzji zezwalającej na zawieszenie obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej postanowi, że wskazanemu jednocześnie urzędowi skarbowemu należy w ciągu lat 3 od sporządzenia pisma (ust. 1) przedstawić dowód ziszczenia się warunku zwolnienia od opłaty stemplowej; jeśliby jednak wymieniony okres trzechletni miał upłynąć po dniu 31 grudnia 1943 r., to izba skarbowa wyznaczy tę ostatnią datę.

(4) Można wnieść odwołanie (art. 46 ust. 2 i 3; art. 47 u. o. s.): a) od decyzji wymienionej w ust. (3), jeżeli ona oznacza termin, b) od decyzji izby skarbowej odmawiającej zawieszenia

obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej. Izba skarbowa oraz Ministerstwo Skarbu orzekają co do przedmiotów, wymienionych w ust. (1) i (3), według swobodnego uznania; zaopatrują jednak decyzję, sprzeczną z zapatrywaniem strony, w uzasadnienie.

§ 38. (1) W razie pozostawienia obowiązku uiszczenia opłaty stemplowej w zawieszeniu (§ 37) opłata stemplowa zostaje wymierzona, jak gdyby zawieszenie nie nastąpiło; płatność kwoty, co do której nastąpiło zawieszenie, jest odroczone.

(2) Notariusz powinien w razie niepobrania opłaty na mocy ust. (1) przesłać urzędowi skarbowemu, wskazanemu w decyzji izby skarbowej (§ 37 ust. (3)), odpis pisma, co do którego płatność opłaty jest odroczone. W razie sporządzenia pisma nie w formie aktu notarialnego, ani też w formie dokumentu, na którym notariusz poświadczył podpis, wymierzenie opłaty stemplowej następuje przez nakaz płatniczy (art. 33 ustęp ostatni u. o. s.), w którym urząd skarbowy wymienia datę kalendarzową stanowiącą ustawowy termin płatności tj. ostatni dzień okresu 3-tygodniowego liczonego od dnia sporządzenia pisma (art. 20 u. o. s.) oraz datę kalendarzową, do której płatność jest odroczone.

(3) Kwota, której płatność została odroczone, ulega umorzeniu, jeśli przed upływem terminu, wyznaczonego przez izbę skarbową (§ 37 ust. (3)), został przedstawiony dowód, z którego wynika, że dane pismo jest wolne od opłaty stemplowej co najmniej w tym rozmiarze, w którym płatność została odroczone.

(4) Celem przeprowadzenia dowodu (ust. (3)) należy — o ile chodzi o pismo wymienione w art. 102 bądź 105 u. o. s. — przedstawić w szczególności prawidłowe księgi (art. 81 ordynacji podatkowej), stwierdzające, że po sporządzeniu danego pisma zostały poczynione wydatki na nakłady wymienione w art. 18 pkt 1), 2) lub 3) oraz że po sporządzeniu danego pisma wpłynęły wpłaty na poczet kapitału zakładowego (art. 102 ust. 2 oraz art. 105 ust. 1 u. o. s.). Jeśli wymienione dwie sumy nie pokrywają się, to z podstawy wymiaru opłaty stemplowej wyłącza się sumę mniejszą.

(5) Celem porównania sum w myśl ust. (4), należy do kwoty wydatków wymienionych w ust. (4) doliczyć kwotę, wydatkowaną na nabycie gruntu, w razie udowodnienia: a) prawidłowymi księgami, że wydatek nastąpił po sporządzeniu danego pisma wymienionego w art. 102 bądź 105 u. o. s., b) zaświadczeniem właściwej władzy sprawującej nadzór nad budownictwem, że po sporządzeniu tegoż pisma został na danym gruncie wzniesiony budynek i stał się zdalny do użytkowania, c) tymże zaświadczeniem, które powinno podać przeznaczenie budynku, że dany budynek należy do wymienionych w art. 18 pkt 1) lub 3).

(6) Jeżeli chodzi o opłatę stemplową, przewidzianą w art. 52 bądź 106 u. o. s. od pisma stwierdzającego umowę o nabycie gruntu, należy przedstawić środki dowodowe, określone w ust. (5) i nimi udowodnić — oprócz prowadzenia prawidłowych ksiąg — a) że po sporządzeniu danego pisma stwierdzającego umowę o nabycie gruntu został na nim wzniesiony budynek i stał się zdalny do używania, b) że dany budynek należy do wymienionych w art. 18 pkt 1) lub 3), c) że koszty wzniesienia tego budynku zostały poniesione całkowicie przez osobę, która daną umowę o nabycie zawarła w charakterze nabywcy.

(7) Jeśli na mocy decyzji izby skarbowej (§ 37 ust. (3)) płatność została odroczonej tylko co do części opłaty stemplowej, a kwota uiszczona przewyższa należność ustaloną przez urząd skarbowy (ust. (4) — (6)), to nastąpi zwrot nadpłaty — bez odsetek przewidzianych w art. 125 ordynacji podatkowej.

(8) Jeśli ze środków dowodowych przedstawionych w terminie (§ 37 ust. (3)) nie wynika zwolnienie od opłaty lub wynika zwolnienie w kwocie niższej od tej, co do której obowiązek uiszczenia został pozostawiony w zawieszeniu, urząd skarbowy wymierza przez nakaz płatniczy (art. 33 ustęp ostatni u. o. s.) należną opłatę stemplową; w nakazie płatniczym wzywa do uiszczenia odsetek za czas wskazany w § 31 ust. (3) oraz wyjaśnia, dlaczego przedstawionych środków dowodowych nie uznał bądź uznał je tylko częściowo.

§ 39. Kwotę, której płatność została odroczonej (§ 37), należy uiszczyć: a) przed upływem terminu, do którego nastąpiło odroczenie; jeśli do tego czasu nie przedstawiono dowodu zwolnienia od opłaty stemplowej; b) w ciągu miesiąca po sporządzeniu umowy, skutkującej zbyciem gruntu, którego nabycia dotyczy pismo wymienione w § 38 ust. (6), jeśli przed zbyciem nie nastąpiło wzniesienie budynku bądź budynek nie stał się zdalny do używania. Termin wynikający z przepisu pod lit. b) nie może być późniejszy od wynikającego z przepisu pod lit. a). W razie nieuiszczenia w terminie w przypadku podanym pod lit. a) nastąpi ściąganie przymusowe wraz z odsetkami za czas wskazany w § 31 ust. (3). W razie nieuiszczenia w terminie w przypadku podanym pod lit. b) urząd skarbowy wymierzy opłatę stemplową przez nakaz płatniczy (art. 33 ustęp ostatni u. o. s.), w którym nadto wezwie do uiszczenia odsetek za czas wskazany w § 31 ust. (3).

§ 40. Akt notarialny, stwierdzający umowę o nabycie nieruchomości (art. 52 bądź 106 u. o. s.), ma być sporządzony bez pobrania opłaty stemplowej — jako wolny od opłaty na mocy art. 19 ust. (1) pkt 2) w związku z art. 18 pkt 2) — w razie złożenia notariuszowi zaświadczenia Ministerstwa Komunikacji, iż dana

nieruchomość jest przeznaczona na lotnisko (art. 21 prawa lotniczego Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437).

§ 41. (1) Kwota uiszczona tytułem opłaty stemplowej od pisma, wymienionego w art. 52 bądź 102, 105 lub 106 u. o. s., zostanie zwrócona w całości bądź w odpowiedniej części na skutek odwołania (art. 46 i 47 u. o. s.), wskazującego środki dowodowe, z których wynika, że dane pismo jest całkowicie bądź częściowo wolne od opłaty na mocy art. 19 ust. (1) pkt 1). Stosuje się odpowiednio § 38 ust. (4) — (6).

(2) Kwota uiszczona tytułem opłaty stemplowej, przewidzianej w art. 134 u. o. s., od pisma, stwierdzającego umowę przedwstępną (przygotowawczą), zostanie zwrócona na skutek odwołania w razie ustalenia w trybie § 38 ust. (4) bądź w trybie ust. (1) paragrafu niniejszego, że pismo stwierdzające umowę przyrzeczoną (ostateczną), która jest umową o nabycie nieruchomości, jest wolne od opłaty stemplowej i jeśli osoba, która zawarła umowę przyrzeczoną w charakterze nabywcy, jest wymieniona jako nabywca w umowie przedwstępnej imiennie.

(3) Odwołanie (ust. (1) i (2)) zostanie załatwione merytorycznie w razie wniesienia w ciągu lat 3 od sporządzenia pisma, od którego opłatę uiszczono, lecz nie później niż do końca 1943 r.

(4) Paragrafu niniejszego nie stosuje się w razie uiszczenia w trybie § 38 ust. (8) bądź § 39.

§ 42. O ile w myśl §§ 38 i 41 środkiem dowodowym są księgi, przedstawienie dowodu następuje przez zaofiarowanie dowodu z ksiąg oraz złożenie zestawienia dokonanych inwestycji i ich kosztów, po czym następuje zbadanie ksiąg przez urząd skarbowy lub przez izbę skarbową w trybie art. 84 — 87 ordynacji podatkowej. Jeśli zestawienie dokonanych inwestycji i kosztów już zostało złożone w trybie art. 23 ust. (1), to wystarczy określenie zeznania, do którego zestawienie zostało załączone, oraz wskazanie tych pozycji zestawienia, które mają znaczenie w zakresie opłat stemplowych; jeżeli zestawienie złożone w trybie art. 23 ust. (1) nie zawiera wszystkich inwestycji, które mają znaczenie w zakresie opłat stemplowych, to należy złożyć zestawienie dodatkowe.

Do art. 20 ust. (1) i (2).

§ 43. (1) Ulga z art. 20 ust. (1) służy jedynie w stosunku do tych akcji, których cena emisyjna została zapłacona. Przez zapłacenie ceny emisyjnej rozumie się, zgodnie z art. 311 § 2 kodeksu handlowego, pokrycie jej goto-

wizną. W stosunku do akcji pokrytych wkładami niepieniężnymi ulga nie służy.

(2) Przepis ust. (1) stosuje się odpowiednio do udziałów w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością.

(3) Ulga przewidziana w art. 20 służy również w stosunku do akcji i udziałów spółek, tworzonych w celu prowadzenia przedsiębiorstw, które będą objęte rozporządzeniami, wydawanymi na podstawie art. 2 ust. (2) oraz art. 16 ust. (2), a w szczególności, które są wymienione w § 11 oraz 35.

(4) Ulga przewidziana w art. 20 służy w stosunku do akcji i udziałów przedsiębiorstw, wymienionych w art. 2 i art. 9 pkt 1), tylko o tyle, o ile te przedsiębiorstwa będą zakładane na obszarach, określonych w art. 3 i 9, chyba że te same przedsiębiorstwa są wymienione w art. 12 i 16 ust. (1) lub będą wymienione w rozporządzeniach wydawanych na podstawie art. 16 ust. (2). Nadto, jeżeli chodzi o akcje i udziały spółek, zakładanych w celu prowadzenia przedsiębiorstw wymienionych w art. 2, prawo potrącenia, przewidziane w art. 20, służy tylko w stosunku do akcji i udziałów tych spółek, które uzyskają ulgi, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt 2) — 7) i ewentualnie w art. 4 ust. (2).

§ 44. (1) W razie stwierdzenia, że spółka akcyjna lub z ograniczoną odpowiedzialnością nie została wpisana do rejestru handlowego i nie rozpoczęła produkcji przed dniem 1 stycznia 1943 r., Ministerstwo Skarbu ogłasza o tym komunikat w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu. Na podstawie tego komunikatu właściwa w myśl § 46 ust. (2) władza skarbowa zawiadamia postanowieniem osobę, która z tytułu nabycia akcji lub udziałów takiej spółki wykorzystywała ulgi przewidziane w art. 20 ust. (1) lub (2), że utraciła prawo do ulg i wzywa ją do uiszczenia przypadającej sumy podatku dochodowego w terminie, wskazanym w ust. (2). Postanowienie to jest ostateczne.

(2) Cała suma podatku dochodowego przypadająca do zapłaty przez osobę, która utraciła prawo do ulg, staje się płatna w ciągu dni 30 od dnia doręczenia tej osobie zawiadomienia, wymienionego w ust. (1).

(3) Nie wpłacone kwoty podatku dochodowego w terminie, wskazanym w ust. (2), podlegają przymusowemu ściągnięciu wraz z odsetkami, liczonymi od dnia następującego po upływie tego terminu.

Do art. 21 ust. (5).

§ 45. (1) Dla obliczenia sumy podatku dochodowego, przypadającego do zapłaty w myśl art. 21 ust. (5) przez osoby, podlegające opodatkowaniu według działu I ustawy o podatku dochodowym, należy stopę procentową,

według której podatek ma być uiszczony, ustalić w każdym poszczególnym przypadku.

Przykład.

Płatnik uzyskał dochód podatkowy w sumie	zł 100.000.—
Przypadający od tej sumy podatek wynosi w myśl skali z art. 23 ustawy o podatku dochodowym	zł 25.044.—
Z tytułu poczynionych inwestycji służy temu płatnikowi prawo potrącenia z dochodu powyższego sumy	zł 90.000.—
Pozostaje zatem do opodatkowania suma	zł 10.000.—

Dla obliczenia podatku, przypadającego od tej sumy (zł 10.000), ustala się stosunek procentowy sumy złotych 25.044 do sumy złotych 100.000. Wynosi on 25,04%. Tę stopę należy zastosować do sumy zł 10.000, w związku z czym podatek dochodowy od sumy zł 10.000, który płatnik powinien uiszczyć, wyniesie zł 2,504.

(2) Dodatek komunalny do podatku dochodowego, obowiązujący na obszarze województw: poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego, oblicza się od tej części dochodu podatkowego osoby uprawnionej do ulgi, jaka pozostaje po potrąceniu kosztów nakładów, dokonanych w myśl art. 4 ust. (1) pkt 1), art. 10, 14 ust. (1) pkt 1) i ust. (2), art. 18 i 20. Część ta podlega opodatkowaniu dodatkiem komunalnym według tej stopy procentowej, jaka będzie właściwa dla osiągniętego dochodu bez potrącenia kosztów nakładów, dokonanego w myśl przepisów wymienionych w zdaniu poprzedzającym.

Jeżeli pozostała po dokonaniu tego potrącenia suma dochodu wyniesie mniej niż 1.500 zł, dodatku komunalnego w ogóle się nie pobiera.

(3) Udział we wpływach w podatku dochodowym nie służy związkom samorządowym w stosunku do sum, które bądź nie wpłynęły, bądź zostały płatnikom zwrócone z tytułu ulg w tym podatku.

Do art. 23 ust. (1).

§ 46. (1) Ulgi, przewidziane w art. 4 ust. (1) pkt 1), art. 10, 14 ust. (1) pkt 1) i art. 18, stosuje w I instancji ta władza skarbowa (urząd skarbowy lub izba skarbowa), która w myśl przepisów art. 14 ordynacji podatkowej oraz § 2 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1937 r. o wykonaniu ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 270) jest właściwa dla wymiaru podatku dochodowego za dany rok operacyjny dla osoby, uprawnionej do ulgi; a w

przypadkach przewidzianych w art. 20 ordynacji podatkowej — władza, której właściwość wymiarowa została przez Ministra Skarbu przekazana.

(2) Ulgi w podatku dochodowym z działu I przewidziane w art. 20 stosują władze skarbowe, wymienione w ust. (1); w podatku dochodowym z działu II oraz w podatku specjalnym — te urzędy skarbowe, w okręgu których osoby uprawnione do ulgi mają miejsce zamieszkania w dniu wnoszenia podań.

Do art. 23 ust. (3).

§ 47. (1) Celem zastosowania ulgi w podatku dochodowym z działu I, stosuje się następujący tryb postępowania:

1) płatnikowi uprawnionemu do ulgi wymierza się podatek dochodowy za dany rok operacyjny, zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym, i przy zastosowaniu art. 22 ustawy o ulgach inwestycyjnych, tak, jak gdyby mu ulga nie służyła; na dokonany wymiar doręcza się mu nakaz płatniczy;

2) równocześnie z postępowaniem wymiarowym bada się złożone przez płatnika zestawienie dokonanych inwestycji oraz ich kosztów; w razie wątpliwości właściwa w myśl § 46 władza lub, na jej żądanie, władza skarbowa, w okręgu której inwestycji dokonano, stwierdza na miejscu, czy podane w zestawieniu inwestycje zostały rzeczywiście dokonane, żąda od płatnika dodatkowych wyjaśnień lub uzupełnień, wyznaczając odpowiedni termin, przesłuchuje z urzędu lub na wniosek płatnika biegłych i w ogóle przeprowadza takie dochodzenia, jakie przy zachodzących okolicznościach okażą się potrzebne dla sprawdzenia zgodności przedstawionego przez płatnika zestawienia ze stanem faktycznym;

3) płatnik, który nie złoży w terminie przepisany zestawienia dokonanych inwestycji oraz ich kosztów, traci prawo do ulgi; dyrektorowi izby skarbowej służy prawo darowania skutków przekroczenia terminu; postanowienie dyrektora izby skarbowej jest ostateczne;

4) władza nie może odmówić płatnikowi, który złożył zestawienie inwestycji i ich kosztów w terminie przepisany, potrącenia z dochodu podatkowego całości lub części wykazanych w zestawieniu kosztów inwestycji, jeżeli przedtem nie zażąda od niego udzielenia w terminie wyznaczonym stosownych wyjaśnień, wskazując konkretne okoliczności, dla których zestawienie podaje w wątpliwość; jeżeli płatnik nie udzieli wyjaśnienia w terminie wyznaczonym, władza może z urzędu ustalić sumę potrącalną na podstawie materiału, jakim rozporządza;

5) poza tym w postępowaniu mającym na celu ustalenie sumy potrącalnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 63—67, 70—72, 74, 75, 78 i 79 ordynacji podatkowej.

(2) Po ustaleniu w sposób przewidziany w ust. (1), sumy kosztów inwestycji, podlegających potrąceniu, doręcza się płatnikowi postanowienie o uldze, równocześnie z nakazem płatniczym na podatek dochodowy za ten sam rok operacyjny (ust. (1) pkt 1)), którego dotyczy to postanowienie.

(3) Egzekucja zaliczki na podatek dochodowy za dany rok operacyjny ulega wstrzymaniu do czasu wymierzenia płatnikowi za ten rok podatku dochodowego, jeżeli wykazane przez płatnika koszty inwestycji wynoszą co najmniej sumę równającą się sumie zeznanego przez płatnika dochodu. Jeżeli koszty inwestycji są niższe, płatnik jest obowiązany uiścić tytułem zaliczki na podatek dochodowy sumę, przypadającą od pozostałej części dochodu, przy zastosowaniu przepisów art. 21 ust. (5). Po dokonaniu wymiaru podatku dochodowego za ten rok wstrzymuje się płatnikowi egzekucję wymierzonego podatku, do wysokości przyznanej ulgi, do czasu, aż się spełnią warunki, od których ustawa nabycie prawa do ulg uzależnia. W razie spełnienia się tych warunków suma podatku dochodowego, której egzekucję wstrzymano, ulega umorzeniu. Przepisy zdań poprzedzających stosuje się przez tyle lat, przez ile prawo potrącenia służy.

(4) Powyższy tryb postępowania stosuje się odpowiednio, gdy przedmiotem ulgi jest nabycie akcji lub udziałów.

(5) Postanowienie o uldze zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres płatnika,
- 2) sumę dochodu podatkowego ustalonego za dany rok operacyjny,
- 3) sumę ustaloną do potrącenia z tytułu dokonanych inwestycji lub nabycia akcji bądź udziałów,
- 4) sumę podatku dochodowego, przypadającą do uiszczenia, jeżeli dochód podatkowy płatnika przewyższa sumę potrącalną; jeżeli natomiast suma potrącalna przewyższa dochód podatkowy — sumę, jaka pozostaje do potrącenia w latach następnych,
- 5) zastrzeżenie, że ulga jest tymczasowa i stanie się ostateczna po spełnieniu się warunków, od których ustawa prawo do ulgi uzależnia, chyba że w dniu wydania postanowienia warunki te już były spełnione,
- 6) w razie nieuwzględnienia wszystkich kosztów inwestycji, wykazanych przez osobę uprawnioną do ulgi — motywy nieuwzględnienia,
- 7) pouczenie o środkach prawnych,
- 8) datę,
- 9) podpis lub pieczęć władzy.

§ 48. (1) Podania o zwrot podatku dochodowego (dział II) lub podatku specjalnego z tytułu ulgi, przewidzianej w art. 20, wnosi się w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 15 kwiet-

nia roku następującego po roku, w którym nabyto akcje lub udziały. Dyrektorowi izby skarbowej służy prawo darowania skutków przekroczenia tego terminu. Postanowienie dyrektora izby skarbowej jest ostateczne.

(2) Jeżeli wynagrodzenia otrzymane w ciągu pierwszych kilku miesięcy roku, w którym płatnik nabył akcje lub udziały, pokrywają w całości zapłaconą za nie sumę, płatnik może wnieść podanie o zwrot podatku (dochodowego z działu II lub specjalnego) w ciągu roku, w którym nabył te akcje lub udziały, a mianowicie już tego dnia, w którym suma otrzymanych wynagrodzeń osiągnie co najmniej wysokość sumy zapłaconej za akcje lub udziały, a potrącony podatek — wysokość sumy podlegającej zwrotowi.

(3) Celem ustalenia wysokości podatku dochodowego (dział II), przypadającego do zwrotu w przypadkach przewidzianych w ust. (2), należy obliczyć kwotę wypłaconego wynagrodzenia okresowego w stosunku rocznym i, po dodaniu do tej kwoty wynagrodzeń jednorazowych, ustalić dla łącznej sumy właściwą stopę procentową podatku według skali z art. 43 ustawy o podatku dochodowym. Podatek przypadający do zwrotu oblicza się przez zastosowanie tej stopy procentowej do sumy zapłaconej za akcje lub udziały.

Przykład.

Płatnik z uposażeniem miesięcznym 1500 zł nabył w maju 1938 r. akcje za cenę zł 8.000. W miesiącach: styczniu, lutym, marcu, kwietniu i maju 1938 r. otrzymał on więc z tytułu wynagrodzenia okresowego 7.500 zł, a nadto w miesiącu maju otrzymał wynagrodzenie jednorazowe w kwocie 1.000 zł.

Potrącony podatek wynosi:

od wynagrodzenia okresowego	1.065 zł
od wynagrodzenia jednorazowego	148 „
razem	1.213 zł

Kwotę przypadającą do zwrotu należy obliczyć w sposób następujący:

Wynagrodzenie okresowe w stosunku rocznym (1.500 X 12)	18.000 zł
Otrzymane wynagrodzenie jednorazowe	1.000 „
razem	19.000 zł

Stopa procentowa podatku od rocznego wynagrodzenia 19.000 zł wynosi 14,8%.

Suma podlegająca zwrotowi wynosi więc 14,8% od sumy 8.000 zł, czyli 1.184 zł.

(4) Jeżeli po upływie roku, w którym nabyto akcje lub udziały, okaże się, że, na skutek zmian w wysokości otrzymywanego wynagrodzenia lub z innych powodów, zwrócony płatnikowi podatek dochodowy z działu II lub podatek specjalny przy zastosowaniu przepisów ust. (2) i (3) wynosi mniej, niżby wyniósł w razie

wniesienia podania w terminie wskazanym w ust. (1), służy płatnikowi prawo żądania dodatkowego zwrotu brakującej sumy podatkowej. Podanie o dodatkowy zwrot powinien płatnik wnieść w terminie wskazanym w ust. (1). To samo stosuje się w przypadku, gdy płatnik otrzymuje kilka wynagrodzeń uzasadniających obowiązek opłacania różnicy podatku dochodowego z działu II w myśl art. 45 ustawy o podatku dochodowym.

§ 49. (1) Jeżeli prośba o zwrot podatku dochodowego z działu II lub podatku specjalnego z tytułu nabycia akcji lub udziałów budzi wątpliwości, przeprowadza się postępowanie wyjaśniające, przy czym stosuje się odpowiednio przepisy § 47 ust. (1).

(2) W razie istnienia prawa do ulgi doręcza się płatnikowi w odpowiedzi na podanie postanowienie o uldze. Do postanowienia o uldze stosuje się odpowiednio przepisy § 47 ust. (5) z tą różnicą, że zamiast sumy podatku, przypadającej do uiszczenia (pkt 4), wymienia się sumę podatku, przypadającą do zwrotu.

(3) Równocześnie z wydaniem postanowienia o uldze właściwy urząd skarbowy zarządza zwrot podatku. Płatnikowi, posiadającemu zaległości podatkowe, zalicza się sumę przypadającą do zwrotu na te zaległości.

(4) Zwrot podatku następuje pod warunkiem, że się spełnią wymogi, od których ustawa prawo do ulg uzależnia. Jeżeli wymogi się nie spełnią, osoba, której podatek zwrócono, jest obowiązana do wpłacenia zwróconego podatku w trybie przewidzianym w § 44.

§ 50. (1) Jeżeli cena nabycia akcji lub udziałów przewyższa sumę wynagrodzeń, otrzymanych przez płatnika w ciągu roku, nadwyżka ulega potrąceniu z wynagrodzeń, otrzymanych w roku następnym. Celem uzyskania zwrotu podatku dochodowego z działu III lub specjalnego wnosi płatnik ponowne podanie w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, w którym ulga ma być zastosowana do nadwyżki. W podaniu tym powołuje się płatnik jedynie na otrzymane postanowienie o uldze i prosi o zwrot podatku dołączając do podania zestawienie otrzymanych w roku następnym wynagrodzeń oraz potrąconych od tych wynagrodzeń sum podatku dochodowego z działu II lub specjalnego.

(2) Przewidziany w ust. (1) tryb postępowania stosuje się aż do zupełnego wyczerpania okresu, w ciągu którego prawo potrącenia służy.

(3) Dyrektorowi izby skarbowej służy prawo darowania skutków przekroczenia terminu określonego w ust. (1). Postanowienie dyrektora izby skarbowej jest ostateczne.

(4) Do zwrotu podatku dochodowego z działu II lub specjalnego przypadającego od nadwyżki stosuje się odpowiednio przepisy § 48 ust. (2) — (4).

§ 51. W razie ustalenia, że płatnikowi, rozszczępcemu sobie prawo do ulgi, ulga w ogóle nie służy, właściwa władza zawiadamia go o tym postanowieniem, które zawiera:

- 1) imię, nazwisko i adres płatnika,
- 2) stwierdzenie braku prawa do ulgi,
- 3) przesłanki faktyczne i motywy prawne, na których postanowienie się opiera,
- 4) pouczenie o środkach prawnych,
- 5) datę,
- 6) podpis lub pieczęć władzy.

§ 52. (1) Od postanowienia o uldze oraz od postanowienia przewidzianego w § 51 służy odwołanie do władzy, bezpośrednio przełożonej nad władzą, która postanowienie wydała. W szczególności od postanowienia wydanego przez urząd skarbowy służy odwołanie do izby skarbowej, a od postanowienia wydanego przez izbę skarbową — do Ministerstwa Skarbu.

(2) Odwołanie wnosi się w ciągu dni 30 od dnia następnego po doręczeniu postanowienia, za pośrednictwem tej władzy, która postanowienie wydała..

§ 53. W postępowaniu odwoławczym stosuje się odpowiednio przepisy art. 101, 102 § 2, art. 103 § 1 i 3, art. 104 — 107, 109, 110 oraz 112 — 116 ordynacji podatkowej z następującymi zastrzeżeniami:

1) w art. 101 przez wyrażenia: „podstawy wymiaru“ i „uzasadnienie wymiaru“ w odpowiednich liczbach i przypadkach rozumie się podstawę i uzasadnienie zastosowanej ulgi;

2) w art. 105, 109, 110, 112, 114 i 115 przez wyrażenie „władza wymiarowa“ w odpowiednim przypadku rozumie się władzę, która zastosowała ulgę;

3) w art. 112 i 114 przez wyrażenie „akta wymiarowe“ w odpowiednim przypadku rozumie się akta dotyczące zastosowania ulgi;

4) w art. 114 przez wyrażenie „postępowanie wymiarowe“ w odpowiednim przypadku rozumie się postępowanie celem zastosowania ulgi;

5) w art. 115 przepisy zawarte w § 1 zdanie drugie oraz w § 2 rozumie się w ten sposób, że władza odwoławcza doszedłszy do przekonania, że ulgę zastosowano w kwocie wyższej, niżby się należało, zwraca sprawę I instancji celem obniżenia potrąconej sumy.

Do art. 24, 28 i 43.

§ 54. Przez „części dobudowane“ i „dobudowę“ rozumie się przybudowę lub nadbudowę.

Do art. 24 ust. (1).

§ 55. (1) Bieg dziesięcioletniego terminu zwolnienia od podatku od nieruchomości nowowzniesionych budowli i części dobudowanych rozpoczyna się z dniem, w którym chociażby jeden lokal (pomieszczenie) został oddany do użytkowania, bez względu na to, czy oddanie do użytkowania nastąpiło za zezwoleniem, czy też bez zezwolenia właściwej władzy budowlanej.

(2) Oddanie lokalu do użytkowania dozorcą domowemu nie uzasadnia rozpoczęcia biegu dziesięcioletniego terminu zwolnienia od podatku od nieruchomości.

§ 56. (1) Przez wykończenie budowy lub dobudowy rozumie się wykonanie wszystkich robót związanych z budową lub dobudową z wyjątkiem zewnętrznego tynkowania lub licowania.

(2) Budowlę lub część dobudowaną uważa się za wykończoną również wówczas, jeżeli wszystkie lokale w tej budowlu lub części dobudowanej są oddane w użytkowanie, choćby roboty wymienione w ust. (1) nie zostały w całości wykonane.

§ 57. Podstawę wymiaru opłat i dopłat wymienionych w art. 24 ust. (1) pkt 2) stanowi idealny podatek od nieruchomości albo budynkowy, tj. taki podatek, obliczony według pełnego czynszu umownego lub pełnej wartości czynszowej nowowzniesionych budowli lub części dobudowanych, nie oddanych w najem, jaki przypadłby od tych budowli lub części dobudowanych, gdyby im zwolnienie od tego podatku nie służyło.

Do art. 24 ust. (2).

§ 58. Piętnastoletnie zwolnienie od podatku od nieruchomości w stosunku do lokali mieszkalnych służy budowlom nowowznoszonym i częściom dobudowanym pod warunkiem, że wszystkie lokale mieszkalne w tych budowlach i częściach dobudowanych będą się składać nie więcej niż z trzech izb. Istnienie w takiej budowlu lub części dobudowanej choćby jednego lokalu, składającego się z więcej niż z trzech izb, uzasadnia tylko dziesięcioletnie zwolnienie od podatku od nieruchomości. Nie wpływa natomiast na prawo do piętnastoletniego zwolnienia od podatku od nieruchomości istnienie w takiej budowlu lub części dobudowanej lokali niemieszkalnych (np. przemysłowych, handlowych, garaży itp.), lokale te jednak korzystają ze zwolnienia od podatku od nieruchomości tylko przez lat dziesięć.

Do art. 24 ust. (4).

§ 59. (1) Zwolnienie od podatku od lokali służy również lokalom w częściach dobudowanych.

(2) Zwolnienie od podatku od lokali wiąże się ściśle ze zwolnieniem od podatku od nieruchomości. Jeżeli nowowzniesiona budowla lub część dobudowana nie nabywa prawa do zwolnienia od podatku od nieruchomości na skutek niewykończenia przed 1 stycznia 1943 r., nie nabywają również prawa do zwolnienia od podatku od lokali lokale znajdujące się w tej budowlu lub części dobudowanej. Jednakże osoby, które w okresie przed 1 stycznia 1943 r. zajęły lokale w budowlu lub części dobudowanej, wymienionej w zdaniu poprzedzającym i nie opłacały w tym okresie podatku od lokali, nie mogą być pociągnięte do obowiązku uiszczenia tego podatku wstecz za ten okres.

(3) Piętnastoletnie zwolnienie od podatku od lokali służy tylko tym lokalom mieszkalnym nie więcej niż trzyczobowym, które znajdować się będą w budowlach lub częściach dobudowanych, wymienionych w § 58.

Do art. 25 ust. (1) i (4).

§ 60. Prawo potrącenia z dochodu podatkowego kosztów budowy garaży oraz kosztów przeprowadzenia kanalizacji lub wodociągów w budowlach istniejących służy pod warunkiem, że inwestycje te będą dokonane w okresie od 1 stycznia 1939 r. do końca roku 1942 (art. 43).

Do art. 25 ust. (2).

§ 61. (1) Prawo potrącenia z dochodu podatkowego kosztów budowy mieszkań jedno lub dwuizbowych służy osobom prawnym bez względu na to, czy wznoszona przez nie budowla lub część dobudowywana zawierać będzie oprócz tych mieszkań również mieszkania większe.

(2) Dla określenia sumy potrącalnej stosuje się odpowiednio przepisy art. 25 ust. (10), z zachowaniem granic, przewidzianych w art. 25 ust. (1).

Do art. 25 ust. (7).

§ 62. (1) Podatek dochodowy (dział I), przypadający od pozostałego po potrąceniu dochodu, oblicza się w sposób przewidziany w § 45 ust. (1).

(2) Do sposobu obliczania dodatku komunalnego do podatku dochodowego na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego i do udziału związków samorządowych we wpływach z podatku dochodowego stosuje się odpowiednio przepisy § 45 ust. (2) i (3).

Do art. 26 ust. (1).

§ 63. (1) Płatnikowi, którego dochód ogólny płynie ze źródeł, podlegających podatkowi dochodowemu z działu I ustawy o tym podatku oraz z wynagrodzeń podlegających podatkowi dochodowemu z działu II i podatkowi specjalnemu,

służy prawo potrącenia kosztów budowy domu mieszkalnego z całego osiągniętego w ciągu roku dochodu, pod warunkiem, że suma potrącalna nie jest mniejsza od sumy tego dochodu.

Przykład.

Płatnik uzyskał w roku 1938 dochód z następujących źródeł:

1) ze źródeł, podlegających opodatkowaniu według działu I ustawy o podatku dochodowym	zł 5.000
2) z wynagrodzeń, podlegających opodatkowaniu według działu II ustawy o podatku dochodowym	zł 12.000
3) z wynagrodzeń podlegających podatkowi specjalnemu	zł 6.000
razem	zł 23.000

W roku 1938 płatnik ten wybudował dom mieszkalny za 30.000 zł. Służy mu zatem prawo potrącenia z powyższego ogólnego dochodu (zł 23.000) uzyskanego w roku 1938, sumy zł 23.000, co nastąpi: do wysokości zł 5.000 z dochodu z działu I, do wysokości zł 12.000 z wynagrodzeń, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II, a do wysokości zł 6.000 z wynagrodzeń, podlegających podatkowi specjalnemu. Suma zł 7.000 pozostaje do potrącenia z dochodu ogólnego, który płatnik uzyska w roku 1939.

(2) Płatnikowi, którego dochód ogólny płynie ze źródeł, podlegających podatkowi dochodowemu z działu I ustawy o tym podatku oraz z wynagrodzeń, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II i podatkowi specjalnemu, a wydatkowane w ciągu roku koszty budowy domu nie przewyższają dochodu, uzyskanego z jednej kategorii powyższych źródeł dochodowych — służy prawo potrącenia kosztów budowy domu tylko z dochodu z jednej kategorii źródeł, według jego wyboru.

Przykład.

Płatnik uzyskał w roku 1938 dochód z tych samych kategorii źródeł i w tej samej wysokości, które przyjęte zostały w przykładzie, przytoczonym w ust. (1).

Płatnik ten wydatkował w roku 1938 na koszty budowy domu sumę zł 4.500. Może on więc żądać potrącenia sumy zł 4.500 według własnego wyboru, tylko: albo z dochodu (dział I) zł 5.000, albo z wynagrodzeń w kwocie zł 12.000, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II, albo też z wynagrodzeń w kwocie zł 6.000, podlegających podatkowi specjalnemu.

(3) Jeżeli dochód ogólny płatnika płynie ze źródeł, podlegających podatkowi dochodowemu z działu I oraz z wynagrodzeń, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II i podatkowi specjalnemu, a suma, wydatkowana w ciągu roku na budowę domu, nie przekracza jego do-

chodu ogólnego, ale przewyższa dochód, uzyskany choćby z jednej kategorii powyższych źródeł dochodowych — stosuje się ogólną zasadę, że suma kosztów budowy, potrącona z dochodu, płynącego z jednej kategorii źródeł, nie może być ponownie potrącona z dochodu płynącego z kategorii źródeł pozostałych, a tylko nadwyżka.

Przykład.

Płatnik uzyskał w roku 1938 dochód z tych samych kategorii źródeł i w tej samej wysokości, które przyjęte zostały w przykładzie, przytoczonym w ust. (1).

Płatnik ten wydatkował w roku 1938 na koszty budowy domu sumę zł 7.000. Może on więc żądać potrącenia sumy złotych 7.000, według własnego wyboru, w jeden z następujących sposobów:

1) albo w całości z wynagrodzeń w kwocie zł 12.000, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II;

2) albo do wysokości zł 5.000 z dochodu w kwocie zł 5.000 z działu I, a pozostałe zł 2.000 bądź z wynagrodzeń w kwocie zł 12.000, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II, bądź z wynagrodzeń w kwocie zł 6.000, podlegających podatkowi specjalnemu;

3) albo też do wysokości zł 6.000 z wynagrodzeń, podlegających podatkowi specjalnemu, a pozostałe zł 1.000 bądź z wynagrodzeń w kwocie zł 12.000, podlegających podatkowi dochodowemu z działu II, bądź z dochodu w kwocie zł 5.000, podlegającego podatkowi dochodowemu z działu I.

(4) Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się analogicznie w przypadkach, gdy dochód ogólny płatnika płynie bądź tylko ze źródeł podlegających podatkowi dochodowemu z działu I i z wynagrodzeń podlegających podatkowi dochodowemu z działu II, bądź tylko ze źródeł podlegających podatkowi dochodowemu z działu I i z wynagrodzeń podlegających podatkowi specjalnemu bądź też tylko z wynagrodzeń podlegających podatkowi dochodowemu z działu II i podatkowi specjalnemu.

Do art. 26 ust. (3).

§ 64. (1) Prawo potrącenia kosztów budowy domu mieszkalnego lub garażu z wynagrodzeń podlegających podatkowi specjalnemu służy pod warunkiem, że budowa tego domu lub garażu zostanie ukończona po dniu ogłoszenia ustawy, tj. po dniu 15 kwietnia 1938 r., chociażby rozpoczęta została przed tym dniem.

(2) Prawo potrącenia, o którym mowa w ust. (1), służy po raz pierwszy z ogólnej sumy wynagrodzeń otrzymanych przez osobę uprawnioną do ulgi w roku 1938. Jeżeli budowa domu

mieszkalnego lub garażu została rozpoczęta przed dniem ogłoszenia ustawy, koszty budowy poniesione przed tym dniem ulegają również potrąceniu z wynagrodzeń otrzymanych w roku 1938.

(3) Do domów mieszkalnych i garaży, których budowa została lub będzie rozpoczęta przed dniem 1 stycznia 1939 r. (art. 43), stosują się w zakresie podatku specjalnego ulgi przewidziane w art. 26, a w zakresie innych danin publicznych ulgi przewidziane w ustawie z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 173).

Do art. 27.

§ 65. (1) Dziesięcioletni okres zwolnienia od podatku dochodowego, przewidziany w art. 27, obejmuje dziesięć kolejno po sobie następujących lat podatkowych, począwszy od roku podatkowego, obejmującego rok operacyjny, w którym budowa domu została wykończona.

(2) Zwolnienie od podatku dochodowego, przewidziane w art. 27, służy z samego prawa.

(3) Jeżeli dom mieszkalny, o którym mowa w art. 27, zostanie oddany choćby częściowo do użytkowania przed ukończeniem budowy, dochód z tego domu, płynący w okresie od oddania do częściowego użytkowania do dnia ukończenia budowy, podlega opodatkowaniu na zasadach ogólnych.

(4) Dochodu z domu mieszkalnego, zwolnionego w myśl art. 27 przez 10 lat od podatku dochodowego, płatnik nie wykazuje w zeznaniach o dochodzie składanych na dane lata podatkowe. Do zeznania o dochodzie składanego za rok operacyjny, w którym budowa domu została ukończona, powinien płatnik dołączyć zaświadczenie władzy, sprawującej nadzór nad budownictwem, stwierdzające: a) dzień ukończenia budowy domu, b) że dom ten jest położony w gminie miejskiej, c) że posiada on lokale mieszkalne nie większe niż dwuizbowe, d) że posiada on również lokale niemieszkalne, o ile to rzeczywiście zachodzi.

(5) W przypadku przewidzianym w § 56 ust. (2) płatnik powinien dołączyć do zeznania o dochodzie w miejsce zaświadczenia wymienionego w ust. (4) oświadczenie, że wszystkie lokale w budynku stanowiącym przedmiot ulgi zostały oddane w używanie oraz — podać datę oddania w używanie ostatniego lokalu.

(6) Jeżeli dom, o którym mowa w art. 27, zawiera wyłącznie lokale mieszkalne i stanowi jedyne źródło dochodu płatnika, nie ma on obowiązku składania zeznań o dochodzie za okres zwolnienia. Zaświadczenie wymienione w ust. (4) powinien płatnik przedstawić właściwej władzy skarbowej w dniu, w którym byłby obowiązany do złożenia zeznania o dochodzie za rok operacyjny, w którym budowa domu została

ukończona, gdyby zwolnienie od podatku dochodowego mu nie służyło.

(7) Istnienie prawa zwolnienia od podatku dochodowego dochodów, płynących z domów mieszkalnych, wymienionych w art. 27, stwierdza właściwa władza skarbowa w postanowieniu o uldze, po przeprowadzeniu — w razie wątpliwości — postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1)). Postanowienie to powinno określać budowlę stanowiącą przedmiot ulgi, początkowy i końcowy termin zwolnienia od podatku dochodowego, a poza tym powinno zawierać dane, wskazane w § 47 ust. (5) pkt 1) oraz 7)—9).

(8) Właściwa w myśl ust. (6) i (7) jest ta władza skarbowa (urząd skarbowy lub izba skarbowa), która na podstawie przepisów ordynacji podatkowej byłaby powołana do wymiaru podatku dochodowego osobie uprawnionej do ulgi z art. 27, gdyby ta ulga tej osobie nie służyła.

(9) W razie stwierdzenia, że płatnikowi, roszczęmu sobie prawo do ulgi z art. 27, ulga w ogóle nie służy, stosuje się odpowiednio przepisy § 51.

§ 66. Od postanowienia o uldze oraz od postanowienia wydanego na podstawie § 65 ust. (9) służy płatnikowi odwołanie do władz i według zasad, określonych w § 52 i 53.

Do art. 30 oraz 32 ust. (5).

§ 67. (1) Instytucjami ubezpieczeń społecznych, o których mowa w art. 30 ust. (2) pkt 1) i 2), są w myśl art. 17 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855) Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz ubezpieczalnie społeczne.

(2) Zwolnienie od opłaty stemplowej pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 2), stwierdzającego umowę, na mocy której miasto bądź powiatowy związek samorządowy zbywa grunt budowlany bądź nadaje prawo zabudowy, jak również pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 1) lub 2), tyczącego się nabycia nieruchomości przez instytucję ubezpieczeń społecznych bądź zbycia przez nią gruntu budowlanego lub nadania prawa zabudowy, jest uzależnione od przedstawienia organowi właściwemu do wymierzenia opłaty stemplowej uchwały organu stanowiącego (rady miejskiej, rady powiatowej, rady Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, komisji administracyjnej ubezpieczalni społecznej) stwierdzającej, że zbycie następuje celem budowy domu (domów) bądź, że nabycie przez instytucję ubezpieczeń społecznych następuje celem budowy domów mieszkalnych. Jeśli pismo

stwierdza zbycie nieruchomości bądź nadanie prawa zabudowy, to zwolnienie od opłaty stemplowej jest uzależnione nadto od przedstawienia zaświadczenia właściwej władzy sprawującej nadzór nad budownictwem, stwierdzającego stan rzeczy istniejący nie wcześniej niż na tydzień przed sporządzeniem pisma, mianowicie: czy dana nieruchomość jest gruntem niezabudowanym lub czy jest zajęta przez budynek, czy budynek jest już zdalny czy jeszcze nie jest zdalny do używania oraz komu zostało udzielone pozwolenie na budowę. Jeśli przedmiotem zbycia jest grunt niezabudowany albo grunt wraz z budynkiem zdalnym w całości do używania a zbudowanym przez zbywcę lub jego poprzednika (lecz nie korzystającym z ulgi przewidzianej w art. 30 ust. (2) pkt 4)) albo grunt pod budynkiem jeszcze niezdalnym w całości do używania, a zbudowanym przez nabywcę lub jego poprzednika (nie przez zbywcę lub jego poprzednika), to opłata stemplowa ma być wymierzona; jej płatność ulega odroczeniu; notariusz, który wymierzył opłatę stemplową, powinien przesłać urzędowi skarbowemu, w którego okręgu ma siedzibę, odpis pisma, co do którego płatność opłaty jest odroczone. Kwota, której płatność została odroczone, ulega umorzeniu, jeśli w ciągu lat trzech od sporządzenia pisma, stwierdzającego zbycie, została ukończona budowa domu zdanego w całości do używania, a stwierdzające ten fakt zaświadczenie władzy sprawującej nadzór nad budownictwem zostało złożone urzędowi skarbowemu w ciągu dwóch miesięcy po upływie wymienionego okresu trzyletniego. Jeśli w tym terminie ani nie zostało złożone zaświadczenie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, ani nie uiszczono kwoty, której płatność została odroczone, to nastąpi ściąganie przymusowe opłaty stemplowej wraz z odsetkami (art. 3 ustawy z dnia 18 marca 1935 r. Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 8, poz. 88) liczonymi od dnia następnego po sporządzeniu aktu notarialnego, od którego dana opłata stemplowa została wymierzona.

§ 68. (1) Ulgi przewidziane w art. 30 ust. (2) pkt 3) i 4) nie należą się w szczególności w przypadkach następujących:

1) ulga w myśl art. 30 ust. (2) pkt 3) — jeśli pismo tyczy się przejścia własności budynku, który był zdalny do używania wcześniej niż na tydzień przed sporządzeniem pisma, a którego częścią składową jest przybudowa bądź nadbudowa, jeszcze niezdatne do używania;

2) ulga w myśl art. 30 ust. (2) pkt 4) — jeśli pismo stwierdza umowę o przeniesienie własności budynku składającego się z budowli pierwotnej i przybudowy bądź nadbudowy i przy tym budowla pierwotna była już poprzednio przedmiotem tytułu przejścia własności, mianowicie w czasie, w którym już była zdalna do używania;

3) ulga w myśl art. 30 ust. (2) pkt 4) — jeśli pismo stwierdza umowę o przeniesienie wła-

sności budynku składającego się z budowli pierwotnej i przybudowy bądź nadbudowy i przy tym pismo zostaje sporządzone po upływie lat dwóch od dnia, w którym zaczęto używać budowli pierwotnej, choćby używanie przybudowy bądź nadbudowy rozpoczęło się nie wcześniej niż dwa lata przed sporządzeniem pisma;

4) ulga w myśl art. 30 ust. (2) pkt 3) bądź 4) — jeżeli pismo tyczy się przejścia własności budynku, powstałego drogą przebudowy, dla której użyto — choćby tylko w części — fundamentów budynku dawnego.

(2) „Budynek” w rozumieniu art. 30 ust. (2) pkt 3) i 4) obejmuje budowlę i grunt pod nią. Ulga przewidziana w powołanych punktach 3) bądź 4) nie dotyczy ani podwórza ani w ogóle tych części danej nieruchomości, które nie są budynkiem w rozumieniu zdania poprzedzającego.

(3) Zwolnienie od opłaty stemplowej (całkowite lub częściowe) pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 3) lub 4) dotyczącego się nieruchomości położonej poza Centralnym Okręgiem Przemysłowym i poza granicami administracyjnymi miasta Gdyni, jest uzależnione od wykazania, że istnieją warunki zwolnienia, przez przedstawienie organowi właściwemu do wymierzenia opłaty stemplowej zaświadczenia władzy sprawującej nadzór nad budownictwem. Co do pisma wymienionego w ust. (2) pkt 3) zaświadczenie to powinno stwierdzić:

1) według zatwierdzonego projektu (planu) (§ 12 rozporządzenia z dnia 2 lipca 1929 r. Dz. U. R. P. Nr 58, poz. 456) bądź według pozwolenia na budowę udzielonego w myśl § 13 tegoż rozporządzenia: a) czy na danej nieruchomości mają być zbudowane wyłącznie budynki mieszkalne, czy nadto budynki innego rodzaju i jakie jest ich przeznaczenie; b) co do każdego budynku mieszkalnego: czy jest przeznaczony całkowicie na cele mieszkalne; c) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „b”: czy budynek będzie się składał wyłącznie z lokali jednoizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali dwuizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali jednoizbowych i dwuizbowych; d) w razie odpowiedzi na pytanie „b”, że budynek jest przeznaczony tylko częściowo na cele mieszkalne: czy część mieszkalna posiada cechy wymienione pod „c”; e) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „d”: ile będzie wynosiła kubatura użytkowa całego budynku, ile zaś kubatura użytkowa części mieszkalnej;

2) datę rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów;

3) okoliczności faktyczne ujawniające, w jakim stadium znajdowała się budowa w dacie zaświadczenia bądź w dniu wcześniejszym wymienionym w zaświadczeniu i umożliwiające wnioszek, iż budowla obejmowała co najmniej

fundamenty zajmujące całą powierzchnię, która ma być zabudowana według projektu (planu) bądź według pozwolenia na budowę, że te fundamenty są całkowicie nowe (że zatem nawet w części nie są fundamentami budynku dawnego), oraz że budynek nie był jeszcze zdalny do używania ani w całości ani w części.

(4) Co do pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 4) zaświadczenie władzy sprawującej nadzór nad budownictwem powinno stwierdzić stan rzeczy istniejący w dniu, który przypadł nie wcześniej niż na tydzień przed sporządzeniem wymienionego pisma — mianowicie:

1) czy na danej nieruchomości są zbudowane wyłącznie budynki mieszkalne, czy nadto budynki innego rodzaju i jakie jest przeznaczenie każdego z nich;

2) co do każdego budynku mieszkalnego: a) czy jest on przeznaczony całkowicie na cele mieszkalne; b) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „a”: czy budynek składa się wyłącznie z lokali jednoizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali dwuizbowych (art. 29) bądź wyłącznie z lokali jednoizbowych i dwuizbowych; c) w razie odpowiedzi na pytanie „a”, że budynek jest przeznaczony tylko częściowo na cele mieszkalne: czy część mieszkalna posiada cechy wymienione pod „b”, d) w razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie „c”: ile wynosi kubatura użytkowa całego budynku, ile zaś kubatura użytkowa części mieszkalnej;

3) co do każdego budynku znajdującego się na danej nieruchomości: a) datę dnia, w którym budynek stał się zdalny do używania bądź w całości bądź choćby tylko w części, b) datę dnia, w którym zaczęto w budynku używać bądź od razu w całości bądź na razie tylko w części, lub stwierdzenie, że się w budynku jeszcze nie używa nawet w części, c) czy dany budynek ma fundamenty całkowicie nowe lub czy w całości albo w części opiera się na fundamentach budynku dawnego; dane faktyczne wymienione pod 3) nie są potrzebne co do budynków, co do których strona nie żąda ulgi.

(5) Co do pisma wymienionego w art. 30 ust. (2) pkt 4) zwolnienie od opłaty stemplowej zależy nadto od wykazania, że umowa, którą stwierdza dane pismo, jest tytułem przejścia własności pierwszym po dniu, w którym budynek stał się zdalny do używania bądź w całości bądź tylko w części. Pismo nie jest wolne od opłaty także wówczas, gdy tytułem, który poprzedził daną umowę, a powstał po dniu, wymienionym w zdaniu poprzedzającym, były: spadkobranie, zapis lub darowizna.

(6) Ustępy (3) — (5) stosuje się do nieruchomości położonych w Centralnym Okręgu Przemysłowym bądź w granicach administracyjnych miasta Gdyni — z tą zmianą, że zwol-

nienie od opłaty stemplowej nie zależy od warunków wymienionych w ust. (3) pkt 1) lit. c) bądź w ust. (4) pkt 2) lit. b).

§ 69. Zaświadczenie władzy sprawującej nadzór nad budownictwem (§§ 67 i 68) lub jego odpis uwierzytelniony powinny pozostać w aktach notariusza (art. 27 i 28 u. o. s.); jeżeli zostały przedstawione w drodze odwołania (art. 46 u. o. s.) to powinny pozostać w aktach władzy skarbowej przy odwołaniu.

Do art. 32 ust. (1).

§ 70. (1) Władza sprawująca nadzór nad budownictwem przesyła właściwemu miejscowo urzędowi skarbowemu, w terminach do końca stycznia i do końca lipca każdego roku, wykaz budowli i części dobudowanych wykonanych w ciągu każdego półrocza, poprzedzającego te miesiące.

(2) Wykaz ten zawiera: imię, nazwisko i adres właściciela budowli lub dobudowy, oznaczenie położenia budowli lub dobudowy (ulica i numer domu), ilość i rodzaj lokali (mieszkalne, handlowe, przemysłowe itp.), z których składa się budowla lub dobudowa, a co do lokali mieszkalnych nadto ilość izb składających się na każdy lokal, datę oddania do użytkowania pierwszego lokalu w tej budowli lub dobudowie, datę wykończenia budowli lub dobudowy.

(3) Na podstawie danych zawartych w wykazach wymienionych w ust. (2) oraz przeprowadzonego w razie potrzeby postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1)) urząd skarbowy wydaje postanowienie o uldze, które doręcza osobie uprawnionej.

(4) Postanowienie o uldze zawiera:

1) imię, nazwisko i adres osoby uprawnionej do ulgi,

2) określenie budowli lub dobudowy, objętej ulgą w zakresie danin publicznych, wymienionych w art. 24,

3) oznaczenie terminu, w ciągu którego ulga służy (10 lub 15 lat),

4) początkowy i końcowy dzień terminu zwolnienia od danin publicznych, wymienionych w art. 24,

5) pouczenie o środkach prawnych,

6) datę,

7) podpis lub pieczęć władzy.

§ 71. Od postanowienia o uldze służy odwołanie do izby skarbowej. Przepisy § 52 i 53 stosuje się odpowiednio.

Do art. 32 ust. (2) — (4).

§ 72. Do postępowania w I instancji celem zastosowania ulg w podatkach dochodowym i specjalnym przewidzianych w art. 25 i 26, właściwości władz, terminu wnoszenia podań o ulgi oraz postępowania odwoławczego, stosuje się odpowiednio przepisy § 46 — 53.

Do art. 35.

§ 73. (1) Za statki powietrzne uważa się, zgodnie z przepisami art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczym (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 69, poz. 437), balony, sterowce, samoloty, szybowce i inne tego rodzaju aparaty, zdolne do unoszenia się w powietrzu i przewożenia ludzi lub rzeczy.

(2) Rowery zaopatrzone w silniki o pojemności do 100 cm traktuje się na równi z motocyklami.

Do art. 36.

§ 74. Ulga w podatkach dochodowym i specjalnym służy w stosunku do wszystkich pojazdów mechanicznych i statków powietrznych nabytych przez tę samą osobę, bez względu na ich ilość.

§ 75. (1) Przez cenę nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego rozumie się cenę pojazdu lub statku w stanie gotowym do użytku według przeznaczenia.

(2) Zastrzeżenie przez sprzedającego prawa własności pojazdu lub statku w przypadku pokrycia należności wekslami, aż do opłacenia całej ceny kupna, jest dla sprawy przyznania ulgi bez znaczenia.

§ 76. (1) Na obszarze województw: pomorskiego i poznańskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego suma, przypadająca do potrącenia z podatku dochodowego z tytułu nabycia przez osobę uprawnioną do ulgi pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego, rozdziela się proporcjonalnie między podatek dochodowy na rzecz Państwa i dodatek komunalny do tego podatku.

(2) Udział we wpływach z podatku dochodowego nie służy związkom samorządowym w stosunku do sum, potrąconych z podatku dochodowego z tytułu nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego.

Do art. 40.

§ 77. Celem zastosowania ulgi w podatku dochodowym z działu I ustawy o tym podatku, z tytułu nabycia pojazdu mechanicznego lub statku powietrznego, stosuje się następujący tryb postępowania:

1) płatnikowi, uprawnionemu do ulgi, wymierza się podatek dochodowy za dany rok operacyjny, tak jak gdyby mu ulga nie służyła; na dokonany wymiar doręcza się mu nakaz płatniczy;

2) równocześnie z nakazem płatniczym doręcza się płatnikowi postanowienie o uldze po uprzednim przeprowadzeniu, w razie potrzeby, postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1));

3) przypisany płatnikowi podatek dochodowy umarza się do wysokości przyznanej ulgi.

Do art. 41 ust. (1).

§ 78. (1) Podania o zwrot podatku dochodowego (dział II) lub podatku specjalnego wnosi się w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 15 kwietnia roku, następującego po roku, w którym pojazd mechaniczny lub statek powietrzny nabyto. Dyrektorowi izby skarbowej służy prawo darowania skutków przekroczenia tego terminu. Postanowienie dyrektora izby skarbowej jest ostateczne.

(2) Jeżeli podatek dochodowy z działu II lub specjalny, potrącony płatnikowi w ciągu pierwszych kilku miesięcy roku, w którym płatnik nabył pojazd mechaniczny lub statek powietrzny, pokrywa w całości sumę, przypadającą do zwrotu, płatnik może wnieść podanie o zwrot podatku już tego dnia, w którym łączna suma podatku potrąconego i wpłaconego do kasy skarbowej osiągnie co najmniej wysokość sumy, przypadającej płatnikowi z tytułu ulgi do zwrotu.

Przykład pierwszy.

Płatnikowi z uposażeniem miesięcznym zł 2.000 potrącono tytułem podatku dochodowego w ciągu miesięcy styczeń — maj 1938 r. zł 1.840. Płatnik ten nabył w maju 1938 r. samochód w cenie zł 6.000, płacąc całą cenę. Tytułem ulgi przypada mu więc do zwrotu suma zł 1.200 (20% ceny samochodu). Ponieważ suma ta znajduje w całości pokrycie w sumie podatku, potrąconego za pierwsze pięć miesięcy 1938 r. (zł 1.840), płatnik może wnieść podanie o przyznanie ulgi natychmiast po nabyciu samochodu.

Przykład drugi.

Płatnik z uposażeniem miesięcznym zł 2.000, otrzymywanym od 1 stycznia 1938 r., nabył w maju 1938 r. samochód w cenie zł 15.000, płacąc całą cenę. Suma przypadająca płatnikowi do zwrotu wynosi zł 3.000 (20% ceny samochodu). Znajdzie ona pokrycie dopiero w sumie podatku, potrąconego za miesiąc styczeń — sierpień 1938 r. (zł 3.312). Płatnik ten może więc wnieść podanie o zwrot podatku w sierpniu lub wrześniu 1938 r., w zależności od tego, czy pobiera on wynagrodzenie z góry czy z dołu.

§ 79. Na skutek podania o zwrot podatku dochodowego z działu II lub specjalnego wydaje urząd skarbowy, po uprzednim przeprowadzeniu w razie potrzeby postępowania wyjaśniającego (§ 47 ust. (1)), postanowienie o uldze, które doręcza osobie uprawnionej, oraz zarządza zwrot przypadającej sumy podatkowej.

§ 80. Postanowienie o uldze określa cenę pojazdu lub statku przyjętą za podstawę ulgi, sumę podatku, przypadającą do potrącenia (podatek dochodowy z działu I) lub do zwrotu (podatek dochodowy z działu II lub specjalny) oraz zawiera dane, przewidziane w § 47 ust. (5) pkt 1) i 7)—9).

§ 81. W razie ustalenia, że płatnikowi ulga nie służy, stosuje się odpowiednio przepisy § 51.

§ 82. Od postanowienia o uldze oraz od postanowienia, wydanego na podstawie § 81, służy odwołanie do izby skarbowej. Przepisy § 52 i 53 stosuje się odpowiednio.

Do art. 43.

§ 83. (1) Osoby, które budowę domów rozpoczęły lub rozpoczną przed dniem 1 stycznia 1939 r., powinny, w celu zachowania prawa do ulg przewidzianych w przepisach, o których mowa w art. 43 ust. (1), wykazać zaświadczeniem władzy sprawującej nadzór nad budownictwem, że w dniu 31 grudnia 1938 r. były wykonane fundamenty pod wznoszony dom. To samo stosuje się do części dobudowywanych, z tą różnicą, że przy dobudowie piętér zaświadczenie wymienione w zdaniu poprzedzającym powinno wykazać, że w dniu 31 grudnia 1938 r. były rozpoczęte roboty murarskie związane z dobudową tych piętér.

(2) Artykułów 30 i 31 nie stosuje się: 1) do pism sporządzonych przed dniem 1 stycznia 1939 r. (art. 46 i 48), 2) do pism sporządzonych

po dniu 31 grudnia 1938 r. w razie wykazania zaświadczeniem władzy sprawującej nadzór nad budownictwem, że dom, którego pismo dotyczy, był w całości zdalny do używania przed dniem 1 stycznia 1939 r. lub wprawdzie przed tą datą dom nie był wykończony, ale dana budowla obejmowała co najmniej fundamenty zajmujące całą powierzchnię, która miała być zabudowana według zatwierdzonego projektu (planu) bądź według pozwolenia na budowę. W tych przypadkach stosuje się art. 7—10 ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 173) oraz § 14 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1934 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 24 marca 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 494).

§ 84. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem § 54—

72, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1939 r.

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *Antoni Roman*

Minister Spraw Wojskowych: *Kasprzycki*

Minister Spraw Wewnętrznych:
Stawoj Składkowski

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
J. Poniatowski

Minister Komunikacji: *Ulrych*

Tłoczono z polecenia Ministra Sprawiedliwości w Drukarni Państwowej w Warszawie.

102445

Cena 60 gr

Prenumerata Dz. U. R. P. wynosi w kraju 8 zł kwartalnie (32 zł rocznie). Władze, urzędy i instytucje państwowe oraz władze samorządu terytorialnego opłacają 6 zł kwartalnie (24 zł rocznie). Do prenumeraty zagranicznej dolicza się 4 zł kwartalnie (16 zł rocznie) tytułem porta pocztowego. Prenumeratę wpłacać należy z góry przed początkiem każdego kwartału, półrocza lub roku.

Zamówienia na prenumeratę jak również na numery pojedyncze wykonywa się jedynie po wpłaceniu należności. Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do właściwych urzędów pocztowych niezwłocznie po otrzymaniu następnego kolejnego numeru. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych niewłaściwie nie uwzględnia się.

Wszelkie wpłaty na Dz. U. R. P. wnosić należy za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe Dz. Ustaw 30-130.